

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : DEM. I. DOBRESU
Președintele Ununei Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avocat, Direct. Contenc. B-cci G-le a Țării Românești	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	RENÉ DEMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris
V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALFRED JUVARA Profesor Universitar, Avocat	Dr. ȘTEFAN LADAY Fost Magistrat jurisconsult în Cluj	D. NEGULESCU Profesor la Facultatea de Drept, București	I. GR. PERIETEANU Avocat
C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Dr. în Drept din Paris Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenți pentru Paris : EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris

Membrii corespondenți pentru Polonia : EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia

ABONAMENTUL

Un an. p. B-cl, Case com., Autorit. 1200 lei
" Avocați . . . . . 900 "
" Magistrați . . . . . 700 "
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTAMANA

În lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația
București, Strada Artei Nr. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

S U M A R

— Uniformizarea legislației din interiorul circumscripțiilor instanțelor de fond în Basarabia Mică; — Memoriu adoptat de Adunarea generală a Corpului Avocaților din județul Cahul în ședința dela 10 Oct. 1926 spre a fi comunicat Comisiunii de anchete judiciare, de d-l Ștefan Popovici, Decanul Baroului Cahul;

— Tot în chestiunea unificării legislative, de d-l Alex. Ștefănescu Prim-președinte Trib. Trei Scaune;

— Asupra unor modificări din legea judecătorilor de ocoale (Art. 31), de d-l jude-președinte Corneliu T. Maiorescu;

— N. A. Papadat, de Alex. Velescu;

JURISPRUDENȚA :

— Curtea de Casație s. II : Dumitru Vasile Șoitaru, condamnat de Curtea cu juri Vâlcea (Curte cu juri. Art. 352 p. p. Retragerea din auditoriu a unuia sau multor acuzați. Reintroducerea lor în ședință. Neaducerea la cunoștință despre cele petrecute. Motive de recurs. Casare);

— Curtea de apel Constanța : Ștefan Boros și alții cu Ministerul de Industrie și comerț (Contencios Administrativ. Camera de comerț. Consiliu de administrație. Descompletarea Consiliului prin demisiuni, reducându-se numărul cu mai mult de o treime. Dispoziția Ministerului de a se face alegeri generale pentru consiliu. Legalitatea acestui act administrativ. Art. 11 și 18 al. IV din legea din 12 Mai 1925 pentru reorganizarea Camerilor de comerț);

— Curtea de apel Galați s. II : Soc. Comptoir Import-Export Cimpex cu Minist. de finanțe (Soc. nouă Răspunde pentru obligațiile firmei individuale prin a cărei transformare a rezultat. Art. 79 cod. com. Caracterul amenzilor vamale. Deosebirea dintre contrabandă și contravenție de reticență. Cine face cercetările prevăzute de legea vămilor ? Art. 79, 89, 199, 203, 215 legea vămilor; art. 31, 56, 58 Pr. penală), cu o Notă de d-l avocat M. Rapaport.

— Informațiuni.

A apărut : „PROCEDURA TUTELARĂ DIN TRANSILVANIA de Dr. Carol Hesselrode, judecător la tribunalul Bihor, cu gr. de Consilier de Curte de Apel.

Manualul cuprinde : 19 legi cari sunt în strânsă legătură cu procedura tutelară, de curatelă și a inf. minori, 14 regulamente, ordonanțe și circulări ref. la aceste legi precum și în afară de 82 modele și formulare necesare în cauzele tutelare și cari facilitează rezolvarea lor, îndrumare detaliată pentru 68 roluri de proceduri în interesul minorilor. Adnotat și cu index alfabetic.

Cartea e tipărită pe hârtie velină, cuprinzând 663 pagine. Manualul e indispensabil pentru domnii judecători, avocați, notari publici, primari, notari comunali și tutori comunali.

Prețul cărții e 500 Lei, Comandele se primesc la Curierul Judiciar, Str. Artei 5, însoțite de cost plus 15 lei pentru porto postal recomandat.

UNIFORMIZAREA LEGISLAȚIEI

din interiorul Cicumscripțiilor Instanțelor de fond în Basarabia Mică

Memoriu adoptat de adunarea generală a Corpului Avocaților din Județul Cahul în ședința de la 10 Octombrie 1926, spre a fi comunicat Comisiunii de Anchete Judiciare.

Evenimentele politice de la 1812, 1856, 1878 și 1918 au făcut ca cele două județe din Basarabia, numite Cahul și Ismail, să fie în două rânduri răpite de ruși și să revină de două ori la țările românești, formând din punct de vedere legislativ un teritoriu aparte, pentru că vechile legi moldovenesti în vigoare aci la 1812 s'au schimbat în cursul unui veac de 5 ori:

Prima oară la 1828 prin așa numitul „Așezământ al Cărmuirii Oblaštiei Basarabiei” care introduce în aceste părți legile rusești în locul celor vechi românești.

A doua oară la 1858 prin circulara ministerială din 22 Mai care introduce legile românești în locul celor rusești;

A treia oară la 1865 prin introducerea codului Napoleon, care a înlocuit codul Calimah introdus cu 7 ani mai înainte;

A patra oară la 1879 prin introducerea formală a unei părți, iar de fapt a întregii legislații rusești care a înlocuit pe cea românească, și în fine,

A cincea oară de la 1918 prin reintroducerea treptată a legislației române în locul celei ruse, cu tendința de unificare completă cu legislația din vechiul regat.

Este de notat că aceste evenimente și reforme privesc numai teritoriul acestor două județe, iar granița istorică fixată de tratatul de la Paris spre a-l deosebi politicește de restul Basarabiei există și azi spre a-l deosebi legislativ, în ce privește codul civil, de restul provinciei, și în ce privește legea notarială, de vechiul regat.

ciei, și, în ce privește legea notarială, de vechiul regat.

Față de acest sbuciumat trecut, este explicabil cum în ultimii ani, jurisprudența, în lipsă de dispozițiuni legislative precise, ajunsese să oscileze chiar asupra

chestiunilor fundamentale ca aceea a codului ce trebuie aplicat, atât de confuz erau amestecate diferitele legi rusești sau românești de dată veche sau nouă, în cât, la 1925, însăși legiuitorul intervine pentru a pune rânduială în legi și jurisprudență, cu care ocazie găsește prilej de a face și puțină unificare legislativă.

Zic, puțină unificare, pentru că de la 1919 încoace, în fiecare an și sesiune legislativă, s'a abrogat câte ceva din legile rusești, s'a introdus câte ceva din cele românești, odată s'a modificat un rând dintr'un articol, altă dată s'a adăugat o dispoziție nouă, și, încet, încet, cu teama omului care nu e sigur sau îi este frică, ne-a unificat cu lingurița până când, în fine, la 1925 face gestul cel mare și abrogă toate legiurile civile rusești și de procedură rusă, înlocuindu-le cu cele românești, dacă ar fi să credem pe defunctul fost ministru Mărzescu, autorul reformei.

Această ultimă reformă privitoare la abrogarea, în acest ținut, a așa crezutelor ultime legi rusești: procedura și codul civil rus, a fost zădărnicită de menținerea legii ruse a notarilor, iar modificarea circumscriptiei judecătorești, fără a ține seamă de granița legislativă despre care am amintit mai sus, a complicat și mai grav atât problema unificării cât și cea a stabilizării soluțiilor jurisprudențiale.

Este inexplicabil sistemul legiuitorului român de a nu privi atent situațiunile ce le legiferează, — cel puțin în ce privește județele noastre, unde problema unificării se prezintă sub aspecte mai ușoare, — și mai inexplicabil e că o reformă atât de importantă prin efectele ei și complexă prin modul ei de regulamentare și aplicare, ca aceea a abrogării legilor civile și de procedură dintr'o provincie, să fie rezolvată printr'un singur articol de cinci rânduri.

Fără îndoială că e un merit a reforma legislația unei provincii prin cinci rânduri, — ceia ce de altfel la Cahul și Ismail e în tradiție față de istoricele ei precedente, — dar, cu condiția ca să obținem rezultatele dorite.

Aceste rezultate nu s'au obținut; unificarea nu s'a realizat; legile rusești nu s'au înlăturat, iar nesiguranța și controversele apar la fiecare pas.

Corpul Avocaților din Județul Cahul, convocat în adunarea generală pentru a delibera asupra acestei chestiuni, a constatat în ședința de la 10 Octombrie 1926 că, pentru județele Cahul și Ismail, în primul plan, criza legislativă se datorește insuficienței și lacunizmului textelor de unificare, menținerii legii notariale și modificării circumscriptiei judecătorești fără a uniformiza în interiorul ei legislația.

Din împrejurarea menținerii fără sens a legii notariale, — căci aceasta fiind o simplă anexă a legilor rusești, trebuia să dispară odată cu ele, — au supraviețuit două mari controverse cu privire la codul care va reglementa „Forma testamentelor” și „Modul de transmitere a proprietății prin vânzare”.

Unii susțin, de exemplu, că atât forma testamentelor cât și cea a actelor de vânzare, trebuie făcută conform codului civil rus, și aceasta chiar după ce prin art. 322 din legea de organizare judecătorească s'a dispus că aci fiind în vigoare codul civil român se va aplica și în viitor.

La tribunalul Cahul, încă din luna Iulie 1926, s'a ivit divergență asupra formei legale a testamentelor, divergență care, se menține în senzul că un copleț validează forma rusă a testamentelor anulând pe cele făcute în forma română, iar altul validând pe cele românești, anulează testamentele făcute în forma rusească.

De asemenea se discută dacă vânzarea consensuală instituită de codul român ar fi valabilă, și, se susține că vânzarea solemnă a codului rus e cea care se aplică aci, iar actele făcute în disprețul acestor dispozițiuni, ar fi inexistente, pentru că legea notarială face aplicabile dispozițiunile codului civil rus.

Populația, pentru a evita cheltuelile zădarnice și formalitățile discutabile ale solemnității vânzării rusești, trece în județele vechiului regat pentru ași face actele la instanțele judecătorești de acolo. Aceste acte însă primul-notar nu le întărește, ci numai le transcrie, și, iarăși e îndoială dacă acestea au puterea de a transmite proprietatea în lipsa solemnității întăririi cerută de codul civil rus.

Toată lumea este desorientată și nimeni nu va fi sigur pe valabilitatea testamentului ce-l va face sau a actului de vânzare ce-l va încheia, pentru că legea notarială, care este pur și simplu o anexă a codului civil rus, se găsește într-o așa de intimă legătură cu el, încât o separațiune nefiind posibilă, instanțele preferă să redea viață dispozițiunilor codului rus, referitoare la testamente și vânzare, și aceasta, repet, chiar după ce legiuitorul l'a înlăturat formal anul trecut, pentru că dintr'o simplă scăpare din vedere, cred, s'a omis a se înlătura, odată cu codul civil și de procedură rusă, și legea notarială.

Înlăturarea legii notariale se impune din întreitul punct de vedere: al unificării, — aceasta fiind singura rămasă rusească aci, — al uniformizării, — aceasta neavând aplicare în întreaga circumscriptie a Curții de Apel din Galați, — și al remedierii crizei, — aceasta fiind unica cauză pentru care controversa aplicabilității codului civil român sau rus mai persistă.

* * *

Noua circumscriptie a tribunalului Cahul a primit la 1 Ianuarie 1926 dela Tighina și Cetatea-Albă teritorii cari, după cum se știe, sunt guvernate respectiv de vechile legiuri românești sau de cele rusești, iar în prezent instanțele noastre vor trebui să aplice, după teritoriu, una din cele trei legislațiuni.

Este de sigur o mare dificultate ca să se aibă în vedere în acelaș timp în fața aceleiași instanțe și în mod permanent, sistemul celor trei legislațiuni basarabene, cu atât mai mult, cu cât, pentru rezolvarea conflictelor dintre aceste trei legi, normele de interpretare sunt insuficiente câte odată, iar cele legislative lipsesc.

Se discută, și deci nesiguranța există, chiar asupra aplicabilității acestor legiuri, căci unii susțin că în teritoriile recent anexate circumscriptiei tribunalului Cahul, se aplică în întregime codul Napoleon, pentru că legea vorbește de „circumscriptie” fără a distinge, alții cred că legile locale ale acestor teritorii, în lipsă de text, neputând a fi abrogate, continuă a se aplica.

De părerea aplicării codului român în toată circumscriptia tribunalului și deci și în teritoriile anexate este și însăși autorul legii, reposatul G. Mărzescu, care prin circulara sa ministerială, Nr. 101559 din 16 Decembrie 1925, atrăgând atențiunea instanțelor asupra articolului 322 din legea de organizare judecătorească, arată:

„În scopul punctual al aplicațiunii a acestor dispozițiuni, vă invit să puneți în vedere Domnii judecători din circumscriptia acelu Tribunal, că de la 1 Ianuarie 1926, atât legiurile rusești civile cât și codul de procedură civilă rusească, sunt abrogate, pe acea dată, și în locul lor se va aplica în întreg cuprinsul

circumscripției Tribunalului codul civil român și codul de procedură civilă română”.

Or, este o mare deosebire, între această circulară și textul legii care are următoarea cuprindere:

„Art. 322: De la 1 Ianuarie 1926, procedura civilă română se va aplica în circumscripția tribunalului Cahul și Ismail”.

„Procesele pendinte la data promulgării legii de față se vor judeca după procedura în vigoare în momentul intentării lor”.

„Codul civil român fiind în vigoare în circumscripția acestor tribunale, urmează a se aplica și în viitor”.

Iată dar cum textul însăși al legii contrazice circulara, căci pe când procedura civilă română *se introduce din nou*, codul civil *se menține*, iar consecințele acestei situațiuni sunt diferite de cele menționate în circulară, care indică stări nereale cu privire la abrogarea legilor.

Articolul 322 din legea de organizare judecătorească nu va abrogă decât procedura civilă rusă, care va fi înlăturată în virtutea art. 740 din noua lege, care desființează toate legile, decretele și regulamentele contrare procedurii civile române, recent introduse.

În ce privește legiurile civile rusești, acestea n'au putut fi abrogate pentru că: Dacă prin expresiunea „legiuri civile rusești” s'a înțeles numai codul civil rus, acesta nu putea fi înlăturat deoarece însăși legea — care are un caracter interpretativ — constată că n'a fost vreodată introdus și e inutil a spune că înlături ceia constată că nu există, iar dacă s'a înțeles totalitatea legiurilor civile introduse aci după 1879 prin diferitele mijloace legislative, despre care amintesc mai jos, de asemenea nu le-a putut înlătura textul, nevrând nimic de ele.

Legiitorul român de la 1925 trebuia să țină seamă că la ruși sistemul absolutist de guvernământ consacră alte metode de legiferare și că în afară de codurile, statutele, întocmirile, diplomele, regulamentele, instrucțiunile, manifestele, decretele — ucazurile, — păreri și rapoarte ale consiliului de stat învrednicite de prea înaltă întărire (Art. 53 din Legile Fundamentale ale Imperiului), mai au putere de lege și toate deciziunile Curții de casație rusă numită Departamentul de casație al Senatului, (Art. 815 proc. civ. rusă), iar evenimentele politice interne de constituționalizarea sistemului de guvernământ al Rusiei, precum și întreaga fază a frământărilor sociale până la desprinderea Basarabiei de imperiu a mai pus în rândul legilor o altă serie de dispozițiuni, cu putere legală, despre care nimeni nu poate spune că le cunoaște, și cari pot în orice moment crea situațiuni pe cari nu le bănuim.

Toate aceste dispozițiuni introduse posterior presupusei introduceri a codului civil rus dela 1879 și a căror aplicabilitate nu mai este în funcțiune de interpretarea ucazului de la 24 Ianuarie 1879, legiitorul nu le-a avut în vedere și așa se explică pentru ce cuvintele din lege: „Codul civil fiind în vigoare urmează a se aplica și în viitor” autorul legii le tălmăcește instanțelor prin vorbe: „legiurile rusești civile sunt abrogate, iar în locul lor se va aplica codul civil român”, ceia ce sunt două situațiuni radical deosebite.

Ca urmare firească, deci, în circumscripția istorică a ținutului nostru, nu poate fi vorba de nici un fel de abrogare de legi civile ruse legal și formal introduse cari vor continua să existe până la o nouă intervenție a legiitorului, iar în teritoriile anexate circumscripției noastre de la celelalte județe cu o legis-

lație deosebită, cu atât mai mult nu poate fi vorba de vreo abrogare, căci legea nu introduce nicăeri codul civil român, ci îl menține.

Noțiunea expresiunii „menținerea codului” ne fixează exacta situațiune a legiurilor civile din circumscripția noastră, și anume că civilul român va continua să se aplice *acolo unde a fost în vigoare* și deci numai în teritoriile unde la 1865 a fost introdus, adică fără cele ale Tighinei și Cetăței-Albe, cari la acea dată făceau parte din imperiul rusec, iar legea lămurește și menține un *statu quo ante* al legiurilor civile a circumscripției noastre, care nu poate fi modificat la circulara care mărturisește numai o intențiune a legiitorului, intențiune, care regretăm că n'a înfăptuit-o.

Problema uniformizării și unificării legislației s'a complicat în chip inutil prin modificarea circumscripției, destul de stângaci întocmită și din celelalte puncte de vedere, iar în prezent, lucru fiind îndeplinit, este nevoie de a modifica sau circumscripția după legislație, sau legislația după circumscripție.

Toată lumea este de acord că o extindere a aplicabilității codului civil român și în teritoriile noi, anexate Cahulului dela Tighina și Cetatea-Albă, ar fi singura măsură pentru a face posibilă menținerea circumscripției în limitele ei actuale, — cu care ocazie s'ar experimenta și demonstra că e de preferat și pentru restul Basarabiei introducerea codului civil Napoleon, atât de apropiat și înrudit cu legile bizantine, decât menținerea situației de echivoc și haos de azi a acestei complicate și confuze amestecături de legi actuale.

Un minor, de exemplu, va putea sau nu testă după cum va fi supus uneia din cele trei legislațiuni, căci va fi, cu totul incapabil după codul rus art. 1019, capabil dela 12 sau 14 ani — după sex — conform manualului legilor Harmenopulos, art. 1589, sau, capabil, dela 16 ani și numai pentru jumătatea bunurilor conform codului civil Napoleon, art. 806, 807.

Prescripția lungă va fi de 10 sau 30 ani după cum ne vom găsi pe un teritoriu sau altul, sau,

Devoluția bunurilor succesoriale se va face după trei sisteme, fără a ține seamă de toate obiceiurile locurilor, cari consacră un număr nesfârșit de alte sisteme devolutive, cu putere de lege, instanțele ținând seamă de ele, deși sunt cu totul deosebite de vechile obicei moldovenesti și dar de adevăratele rândueli strămoșești, etc.

Șirul exemplor se prelungește la infinit și e de prisos a mai demonstra în această direcțiune, pentru că ceia ce în mic există în circumscripția judecătorei Cubei și cea a tribunalului Cahul, unde întâmplător se întâlnesc toate cele trei sisteme legislative basarabene, în mare există în întreaga Basarabie și chiar în întreaga țară.

Până când mintea sau curajul ne va ajuta să înfăptuim reforma unificării pe întreaga țară, prudența ne obligă să uniformizăm cel puțin legislațiile din interiorul circumscripțiilor instanțelor de fond.

Pentru Cahul și Ismail se impune dar, în mod grabnic, introducerea codului civil român și în restul teritoriilor circumscripției, înlăturarea formală și fără echivoc a tuturor legilor aparținând sistemului legislativ rus, ca neangrenabile actualei situațiuni, și înlăturarea imediată a legii notariale ruse care complica în mod inutil o stare intolerabilă.

ȘTEFAN POPOVICI,
Decanul Baroului Cahul

Tot în chestiunea unificării legislative ¹⁾

După cât se pare chestiunea unificării totale legislative formează obiectul preocupărilor intense a organelor superioare în drept.

Acest fapt dovedește că starea actuală de lucruri nu mai poate dura. Și cu drept cuvânt.

Au trecut atâția ani de când regiunile românești, stăpânite samavolnic de străini, au revnit, cum se zice în mod curent, la patria mamă.

Această revenire înfăptuită cu atâtea sacrificii — cine nu tresare când și le amintește? — cerute de acel mijloc extrem cu care se înlătură nedreptățile istorice dintre neamuri, războiul, trebuie să înceteze, de a avea mai mult numai caracterul unui fapt politico-teritorial, caracter indispensabil dar nu exclusiv, cum pare a avea până acum; complectarea și desăvârșirea ei printr-o contopire sufletească-morală, este țelul către care urmează să se îndrepte silințele tuturor.

Fermentul, ca să zic așa, care desăvârșește această contopire sufletească este unificarea tuturor regimurilor de legi, nu mai puțin de patru la număr, după care una din cele trei puteri în stat, Justiția, după părerea multora cea mai importantă își îndeplinește rolul său.

Unitatea noastră ca popor, recunoscută chiar de dușmani, nu se poate împăca cu coexistența a patru regimuri de legislație. Perfecta unitate de limbă și tradiții ce este la poporul român, care nu se poate constata la alte popoare, se opune la această stare legală.

Este o situație care nu trebuie să mai dăinuiască.

Iată câteva stări de fapt și de drept din care, cred, se va vedea de ce această unificare trebuie urgent îndeplinită.

Aceiași infracțiune, după cum e săvârșită în vechiul regat sau în vre una din regiunile încorporate vechi României, este calificată crimă sau delict.

Cum se poate ca același individ pentru același fapt să poată fi pedepsit până la 10 ani reclusiune și temniță grea când săvârșește faptul într-o parte a țării sau să fie pedepsit cu maximul 2-3 sau cinci ani închisoare corecțională, când săvârșește același fapt în altă parte a aceleiași țări?

Este o situație legală de netolerat. Și mai departe: cum se poate ca românul din Transilvania să fie tratat într'un fel, cu o pedeapsă să zic pentru fals, iar românul din vechea Românie într'alt fel, mai ușor? Este o situație care numai menționată și impresionează. Principiul egalității de tratament legal la care trebuie să fie supuși toți membrii aceleiași corp național se opune categoric la această stare legală de neadmis să mai continue. Și când ne gândim că aceasta stare durează de opt ani! Și câte alte anomalii nu s'ar mai putea înșira!

Dar nici cu privire la regimul civil or comercial lucrurile nu se prezintă mai bine.

Nu este locul, căci nu aceasta este nota rândurilor de față, a discuta comparând, juridicește, diferite materii civile sau comerciale din diferitele regimuri legale care trăesc pe cuprinsul țării românești. Materia filiației, a actelor de stare civile, a probelor, a falimentului etc. ne-ar da destule elemente cu care să se evidențieze necesitatea îndreptării urgente a stărei actuale de lucruri prin adoptarea unui singur sistem legal.

Vreau însă să scot în evidență chestiunea sub ra-

portul regimului civil sau comercial prin arătarea unei stări de fapt ce se poate constata de oricine.

S'a admis, ba s'a căutat chiar, căci nu se putea concepe altfel de cât așa, mai ales la un popor unitar ca acesta, zic, în interesul stabilirii aceleiași mentalități, aceluiași spirit care trebuie să fie în toată masa poporului nostru adunat și unit în hotărârile lui actuale, care sunt cele firești, ca elementele din vechiul regat — și invers — să intre în viața economică și socială din regiunile alipite. Complexitatea și varietatea vieții economice implică, evident, încheierea a diferite angajamente, a diferite tranzacții. Știm cu toții că toate aceste părți alipite vechi României, și cu deosebire Ardealul și Bucovina au comerț și industrie dezvoltate. O întrebare, astfel fiind, în legătură cu chestiunea ce discutăm, se pune, anume: știu ele, toate aceste elemente, toți acei cari vin spre a contribui la dezvoltarea acestor îndeletniciri utile sub ce regim legal își exercită profesia lor de comercianți și industriași, ce norme legale civile or comerciale guvernează diferitele tranzacțiuni ce trebuie să încheie — și să știe că cu cât sunt mai multe de acestea, cu atât mai mult se dovedește că în acea societate viața pulsează mai puternic —, norme care sunt numai de patru feluri? Pot acestea cunoaște regimul legal din aceste părți? Nouă, magistraților și avocaților, trimiși și veniți din vechiul regat, care ne petrecem timpul printre articole și legi, și teorii de drept, și nu ne este prea ușoară — de ce n'am spune-o? — îndeplinirea atribuțiilor noastre de distribuitori ai justiției, îndeplinire care implică, fără îndoială, cunoașterea legii. Se poate să li se opună acestora maxima nemo censitur legem ignorare? Se știe doar până la ce punct intrăm cu toții în sfera de aplicațiune a acestei maxime. De unde și cum poate să știe cel din vechiul Regat sau Basarabia venit în Ardeal că aci or ce convenție, fie că este încheiată prin intermediul autorității publice, fie că acest intermediu lipsește, la un moment dat cu doi-trei martori se poate desființa?

Autentică prin oficiul notarului public sau nu, convenția înaintea probei testimoniale nu poate rezista. Cine nu știe cât de criticat a fost și este acest mijloc de dovadă în regimurile de legi inspirate din Codul Napoléon, sub care admisibilitatea lui este îngădită prin îndeplinirea unor anume cerințe (peste o anume sumă, început de probă scrisă) etc.?

Câtă critică nu se poate aduce cu atât mai mult în contra acestui fel de dovadă — care el prin el, independent de necunoașterea lui de părțile contractante, contribuie la nesiguranța executării obligațiilor — admisibil cu atâta ușurință sub imperiul codului Unguresc?

Și pentru că, discutând, s'a menționat și oficiul notarului public, trebuie evidențiată anomalia ce rezultă din existența a două feluri de organe cu atribuțiuni de notariat, anomalia care trăește de opt ani, și probabil va mai trăi. Se impune înlăturarea acestei anomalii, fără a se aștepta unificarea codului civil. Interesele profesionale, de clasă, care s'au opus când-va la realizarea acestei reforme nu trebuie ținute în seamă. Unii sau alții, dintr-o parte s'au din alta, trebuie să tacă înaintea intereselor de ordin general.

Este timpul pentru aceasta.

Este timpul a se face dovada patriotismului de care se face atâta caz la toate congresele.

Iată, prin urmare, ca să reiau firul ideilor de mai înainte, cum actuala stare de lucruri menține și întreține nesiguranța tranzacțiilor și a vieții sociale și economice. Înlăturarea acestei nesiguranțe și așezarea vie-

¹⁾ Vezi *Curierul Judiciar* No. 35 din a. curent cu raportul către d. Ministru de Justiție.

lei economice pe baze unitare și sigure nu se pot înfăptui decât prin unificarea totală legislativă.

Dar mai este și alt ceva.

Nota vremurilor ce trăim este turbure. Și în interior nu tocmai limpede. Avem atâtea dovezi, aproape zilnic, de aceasta.

Legiurile diferite după care românii, foști până ieri „de pretutindeni” și-au dus viața, au imprimat acestora o anume mentalitate, anume spirit potrivite altoirei diferitelor curente cu ajutorul cărora, cei ce ne cred indezirabili, tind la paralizarea eforturilor de consolidare a unității românești. Din actuala stare legală ca și din întârzierea unificării cei ce se cred că au fost persecutați de istorie — istoria vremurilor dela 1914-1918 —, trag, cu ardoare și înzistență, concluzii care prezentate și răspândite în mase, întrețin o stare de spirit contrarie acelea urmărită de eforturile noastre.

Este un punct asupra căreia merită să se îndrepte atențiile tuturor, mari și mici.

* * *

Sentimentul de dreptate, rațiunea și logica naturală și juridică ca și demnitatea noastră și a statului nostru românesc cer imperios, cer cu glas tare ca, cu o oră mai de vreme, să înceteze intolerabila stare legală actuală ca pe teritoriul aceluiaș stat național, în sânul aceluiași popor perfect unitar în limba sa și în tradițiile sale, să existe în același moment ce durează de opt ani, și de sigur, va mai dura — mai multe regimuri legale care să guverneze viața fiilor aceluiași popor din punct de vedere economic și social.

Această stare este impedimentul unității noastre „în cuget și în simțiri” cum zice poetul, căci consacră diviziunea, separatismul, sau cum se spune, regionalismul.

Atât de mult rău aduce ideea de stat român acest separatism, în cât cred că este cazul a zice: ne trebuie unificarea legislativă cu orice preț și oricât de repede: întâi unificare și apoi modificare.

Evident, aceasta operă nu este ușoară. Nu mă pot împăca cu argumentul adus de unii că timpurile prezente sunt vitrige cu noi, fiindcă marii jurisconșulți și bărbați de stat, mari și prin pregătirea lor și prin suflul lor, cari ar fi putut să înfăptuiască această mare și importantă operă, ne-au părăsit, lăsând a se înțelege că actuala generație ar suferi de lipsa unor oameni cari ar putea să înfăptuiască și să desăvârșească această operă, căutându-se a se explica astfel întârzierea realizării ei. Acest argument nu poate fi primit de nimeni. Și nu poate fi primit, fiindcă poporul român are resurse de nebanuit în toate domeniile. Dovezi despre aceasta sunt la îndemână or cui.

Și cu privire la știința juridică cu atât mai mult nu poate fi primit.

În rândurile magistraturei superioare și ale baroului sunt atâtea valori impunătoare. Care profesionist al dreptului nu le știe?

Chestiunea este să li se dea posibilitatea tuturor acestora să-și pună la contribuție luminile lor, iar rezultatele muncii acestora să fie cu hotărîre și perseverență însușite și traduse în lege.

Inchei spunând: unificarea totală legislativă trebuie urgent înfăptuită, căci de ea depinde adevărata întărire a unității noastre naționale.

ALEX. ȘTEFANESCU

Prim-Președintele Trib. Trei Scaune, Sf. Gheorghe

ASUPRA UNOR MODIFICĂRI din legea Judecătorilor de Ocoale. (Art. 31)

Astăzi când aviditatea de a poseda, culminează, când pofta de a câștiga prin orice mijloc, este preocuparea de zi și noapte a majorității locuitorilor, face să nu fie de mirat faptul că vedem la judecătoriile rurale foarte multe cazuri de turburări de posesiune.

Procese în adevăr sunt multe, iar victima este mai în totdeauna, omul liniștit, bun și muncitor.

Acesta, trebuie să umble ani de zile spre a-și dobândi dreptate!

În sistemul legii jud. de ocoale dela 1908, reclamantul într-o acțiune posesorie, cu greu își va dobândi ceea ce a pierdut!

Aceste procese prin care reclamantul nu face altceva decât ca cel păgubit după urma unui furt, *cere a i se da ce i s'a sustras, înapoi*, dăinuiesc ani de zile.

Amânări peste amânări, mărtorii nu vin, mandate, apel, termene lungi, etc. etc., apoi somațiuni, executare, contestație etc. etc., situațiune penibilă pentru bietul reclamant.

Propun modificarea radicală a art. 31 l. j. o. și îmi place a spera că modificarea ce propun, *va atrage atențiunea atât a Domnului Ministru de Justiție, un bun legiuitor și un fost eminent magistrat, cât și a Onor. Consiliului legislativ.*

La ce tinde art. 31 și urm. l. j. ocoale?

Orice hotărîre se va da prin urmare nu va impieta într'un nimic asupra drepturilor ce eventual usurpătorul va pretinde că are asupra terenului încălcat de el, drept ce-i va rămâne deschis ori când.

Dacă lucrurile stau astfel apoi nimic mai ușor de cât în materie de turburare de posesie să se procedă la restabilirea lui, *statul quo ante*, în modul următor:

Judecătorul rural primind cererea fixează un termen foarte scurt pentru mergerea sa la fața locului, pentru când se va cita pârâtul și mărtorii ce se vor propune.

Judecătorul mergând în localitate se va *convinge el însuși* de situațiunea locului, și va asculta orice mărtori va găsi el necesar, *citând de îndată prin șeful postului respectiv, ori notarul comunei pe ori cine va crede el necesar a asculta.*

După ce va face cuvenita cercetare la fața locului și se va convinge de visu, după ce va asculta ca mărtori, vecini locului și pe cei propuși, după ce va asculta și pe părți, ori pe avocați dacă au, *va da pe dată hotărîrea sa definitivă și va proceda la restabilirea situațiunei*, punând în drepturile sale pe cel păgubit, și statuând în același timp și asupra lucrărilor ce eventual se va fi făcut de usurpător și asupra pagubelor pricinuite reclamantului; ori lăsând acesta cesțiune pecuniară a se judeca ca orice proces la sediul judecătoriei.

Destul numai ca statu quo să fie restabilit judecătorește în mod definitiv și reclamantul să-și poată face arăturile viitoare și să nu mai fie nevoit a aștepta ani de zile spre a-și lua înapoi un lucru, ce de cele mai multe ori, i se ia cu intențiune și fără vreun drept.

Este bine că modificarea art. 31 și urm. l. j. o., trebuie să se refere numai la imobilele rurale și anume numai atunci când este vorba de pământ de arătură sau cămin fără clădiri.

Singura obiecțiune ar fi că va răpi mult timp judecătorului. Răspund:

Cazurile fiind foarte ușoare și tipice pot fi judecate și de ajutorul de judecător care, după modul serios cum se recrutează actualmente, inspiră destulă garanție.

Cheltuelile de transport le va suporta cu voe bună reclamantul fiindcă vor fi cu mult mai mici de cât cele ce ar avea de suportat după legea în vigoare, lăsând la o parte timpul perdut de săteni, zile întregi pe la judecătorie, Tribunal etc.

Credem că o modificare a legei j. ocoale în cea ce privește turburările de posesiune este astăzi imperios cerută și de timpurile și de moravurile în care trăim, spre o deplină satisfacție a săteanului pacinic, muncitor și cinstit.

CORNELIU T. MAIORESCU

Judecător Președinte ocol Poenarii-Burchi, Prahova

N. A. PAPADAT

„D-l N. A. Papadat a donat Uniunii Avocaților monumntala sa bibliotecă de stejar ornată de opt frumoase statui de bronz. Este cea mai frumoasă bibilotecă din țară. Valoarea ei trece de un milion lei afară de cărți”.

Palatul de Justiție, an. IX
No. 7-8 p. 12.

Scriu aceste rânduri cu credința că nu e avocat în baroul Capitalei care să nu le semneze cu toată convingerea.

Le scriu însă fiindcă împrejurările au făcut să fiu printre aceia, cari nu sunt legați de N. Papadat decât printr'un firesc sentiment de respectoasă admirație a pildei sale de viață profesională activă și demnă și de recunoștință pentru stimulntul și încurajarea, pe cari succesul meritat al carierii sale le dă generației mele în lupta mai grea azi decât oricând a barei și a vieții.

De bună seamă a fost deapuri și în tot locul o fericită însușire a baroului aceea a *confraternității*, care leagă nu numai prin comunitatea de interese solide, ci și prin aceea de sentimente, tradiții și aspirațiuni pe membrii aceluiaș barou într'o colegialitate care, pe deasupra luptelor de bară și chiar de idei politice și sociale, dă vieții și carierii noastre un caracteristic farmec.

A fost în totdeauna și pretutindeni o înălțătoare însușire a baroului legătura dintre respectul tradiției și al acelora cari, cu exemplul personalității lor distinse, o înfățișau vie și activă discipolilor celei mai nobile dintre profesii deoparte și îngrijirea afectoasă, sinceră, desinteresată și încurajatoare a Principilor barei pentru tinerii ce se pregăteau pentru ziua când aveau să ia din mâna lor torța dreptului.

Dar niciodată mai mult decât astăzi, în mijlocul tuturor frământărilor și ispitelor, nu s'a simțit mai mult nevoia de dreptate și însemnătatea dreptului.

Niciodată mai mult decât azi, în vârtoarea patimilor și pornirilor, nu s'a manifestat mai puternic rolul avocaților crescuți deopotrivă în respectul principiilor și în curajul cuceririi lor, deprinși din exercițiul unei profesii care nu cunoaște altă stăpânire decât cea a legii și altă temere decât a sancțiunilor ei, să lupte pentru afirmarea drepturilor și domnia legalității.

Și azi, mai vădit decât oricând și ori unde, în răsturnarea de valori și sfărâmarea de idoli pricinuită de vijelia vremii, nicăeri mai mult decât înăuntrul baroului nu s'a rezistat mai dârz și mai demn violenței, nicăeri nu s'a muncit mai hotărât și mai statornic, nicăeri nu s'a păstrat mai curat și mai cu credință datina de mulțori milenară a luptei pentru dreptate într'o colegialitate respectoasă, prevenitoare, rivalizând numai în emulație și sânguință.

Va fi odată cel mai puternic titlu de glorie al baroului nostru, de a fi dat deopotrivă martiri ai luptei pentru desrobire și eroi ai luptei de pacificare și civilizație.

Și va fi mai ales un titlu de glorie al baroului nostru atitudinea demnă, virită, hotărâtă, cu care, în mijlocul atâtor greutăți de tot felul, avocații și-au continuat misiunea lor înaintea altarului justiției în acelaș timp în care, în afara zidurilor templului ei, și-au îndeplinit fără șovăire toate celelalte datorii ale vieții.

E firesc însă să recunoaștem că ceea ce explică și susține această înălțătoare activitate este exemplul puternic și concret, pe care veteranii carierii noastre îl dau tinerilor ei astăzi.

Stejarul în mijlocul furtunei ne-au apărut înaintașii și astfel au îndemnat și oerotit lăstarii.

De aceea nu ne îndeplinim numai o datorie, ci exprimăm o convingere când mărturisim că datorăm exemplului de viață profesională al generației lui N. Papadat formarea educației noastre.

Cei mai mulți din noi au avut norocul să cunoască la bară *marea generație* care a dat baroului Capitalei pe Boerescu, Bozianu, Blarenberg, Costăforu, Danielopol, Titu Maiorescu, Lahovary, Take Ionescu, Djuvara, Porumbaru, Delavrancea, Mișu Antonescu, Arion, Toma Stelian și ceilalți frunțași ai cuvântului dreptății răpiți prea timpuriu carierii.

De aceea a fost pentru noi, pe lângă exemplul de istorie, aproape de legendă, al amintirii activității lor, o îmbărbătare și o pildă vie activitatea generației care ne-a dat pe N. Papadat, pe Cernea, pe Disescu, pe Mițescu, pe Pantazi, pe Rosental, urmați de harnica falangă a celor cari, în plină ascensiune a talentului, se pregătesc să vie în primele rânduri ale luptei pentru dreptate.

Ne fălim recunoscând partea de influență a acestor dascăli ai noștri în formarea noastră profesională.

Ne amintim cu duiosie de orele pe cari, studenți încă sau începători urmărind cu atenție pledoariile altora înainte de a le avea pe ale noastre, le-am petrecut ascultând eloquența lor convingătoare, ordonată sau seducătoare.

Și când, uneori, după primii ani de noviciat, împrejurările ne-au dat prilej ca, alături sau de cealaltă parte a luptei, să vedem de aproape cum își pregătesc și exprimă acești frunțași ai forului pledoariile, ne-am dat seama de măreția talentului, dar și de însemnătatea muncii.

Am văzut improvizându-se discursuri, dar n'am văzut improvizându-se pledoarii.

Ne-am convins că darul vorbii însuflețește, dar numai truda documentează.

Ne-am convins că dacă pledoaria e un gen de literatură (și uneori chiar de literatură romantică, după temperamentul avocatului), hotărîrea trebuie să fie o operă de logică pură.

Și de aceea de câteori am auzit pe N. Papadat susținându-și cauzele cu un devotament neîntrecut, cu o cunoaștere amănunțită și aprofundată a dosarului, cu o eloquență sobră, dar robustă și convingătoare, într'o pledoarie în care argumentele dedeau senzația unor lovituri de catapult în zidurile dreptății, ne-am dat seama câtă cinstiță și scupuloasă atenție în alegerea cauzei și câtă meticuloasă și răbdătoare îngrijire în studiarea lor trebuie să fi precedat aceste pledoarii.

... Cine a urmărit tenacitatea cu care, într'o adevărată olympiadă judiciară, Papadat în luptă cu egalul său de vârstă și tenacitate Marinescu-George, a purtat în repetate și perseverente rânduri epopeea vămăla a afacerii Porumbel înaintea Supremei noastre Instan-

le, — a putut cunoaște numai una din laturile personalității sale.

Dar numai aceia — și sunt nenumărați — cari l-au văzut sprijinind cu părintească grijă și desinteresare eforturile recruților baroului, sfătuindu-i, încurajându-i, dându-le prilejul și îmbărbătarea ca să se distingă, numai aceia l-au cunoscut în întregime.

Pentru aceștia și pentru nenumărații împriquinați pe cari i-a susținut cu o desinteresare și cu un devotament desăvârșit în decursul a patruzeci de ani de avocatură, gestul cu care Papadat își încheie o carieră care nu are nimic de învidiat alteia, dar pe care oricine s'ar simți onorat străduindu-se s'o imite, — e numai manifestarea supremă a acestei vieți oneste închinată justiției.

ALEX. VELESCU
Avocat

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 21 Septembrie 1925

Președinția d-lui OSCAR N. NICOLESCU. Președinte
Dumitru Vasile Șoitariu condamnat de Curtea cu Juri Vâlcea
Decizia No. 2412

Curte cu juri. Art. 352 p. p. Retragerea din auditoriu a unuia sau mai multor acuzați. Reintroducerea lor în ședință. Neaducerea la cunoștință despre cele petrecute în lipsă.

Când unul sau mai mulți acuzați au fost scoși din ședință spre a se cerceta fiecare în parte conf. art. 352 pr. pen., președintele e dator ca înainte de reînceperea desbaterilor să facă cunoscut fiecărui acuzat când reintră în ședință cele petrecute în lipsa sa și despre cele rezultate din acestea. Nerespectarea acestei formalități constituie o nulitate radicală.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului 4 de casare :

„Violarea art. 352 proc. penală. Procesul verbal de ședință constată că acuzații au fost scoși din ședință și interogați a parte unul câte unul fără ca să facă cunoscut acuzatului Dumitru Șoitariu tot ce s'a petrecut în lipsa lui și ce a rezultat din instrucția făcută în lipsa lui. Această formalitate omisă e o omisiune a unei formalități substanțiale pentru drepturile apărării și neîndeplinirea ei atrage nulitatea desbaterilor”.

Având în vedere că prin decizia supusă recursului de față recurentul Dumitru Vasile Șoitariu a rămas condamnat, împreună cu alții, în baza art. 310 partea II alin. II, 52 și 49 cod. penal ;

Având în vedere că din procesul verbal de audiență se constată că după jurământul comisiunii juraților și după declarațiunea tuturor părților că renunță la un martor care lipsia, Președintele a procedat la interogatoriul celor șase acuzați în care scop a ordonat scoaterea lor afară din ședință și apoi i-a introdus pe rând unul câte unul și i-a interogat în ordinea arătată în procesul verbal, recurentul Dumitru Vasile Șoitariu fiind introdus și expunând faptul cel din urmă; că, apoi desbaterile au continuat, fără a se constata că înainte de reînceperea desbaterilor Președintele a făcut cunoscut acuzatului recurent despre cele petrecute în ședință în lipsa sa ;

Având în vedere că art. 352 din codul de procedură penală prescrie că: „Președintele va putea, mai înainte, în cursul, sau în urma ascultării unui martor, să ordone retragerea unui sau mai multor

acuzați și să-i cerceteze în osebi asupra oarecăror circumstanțe ale procesului ; dar va avea aminte ca să nu reînceapă urmarea desbaterilor generale decât după ce va fi făcut cunoscut fiecărui acuzat, cele petrecute în lipsa sa și cele ce vor fi rezultat din aceasta” ;

Considerând că dacă prin acest text se lasă la facultatea Președintelui Curții cu Jurați retragerea din auditoriu a unuia sau mai multor acuzați și cercetarea în ședință a fiecăruia în parte asupra circumstanțelor în cari a fost comisă crima dedusă în judecata juraților, în cazul însă că o asemenea dispozițiune a fost luată, Președintele are îndatorirea ca mai înainte de reînceperea desbaterilor să facă cunoscut fiecărui acuzat când reintră în ședință cele petrecute în lipsa sa și despre cele rezultate din acestea ;

Considerând că această formalitate a fost edictată pentru a pune pe acuzați în măsură de a cunoaște cele petrecute și spuse în lipsa lor din ședință și de a se apăra în cazul când acestea ar fi în defavoarea lor ;

Considerând, prin urmare, că îndeplinirea prescripțiunii din art. 352 cod. pr. pen., este necesară apărării ; că toate formalitățile cari fac parte substanțială din dreptul de apărare sunt de rigoare și omisiunea lor formează deplin drept și prin ea însăși o nulitate radicală ;

Că, dar, în speță omisiunea îndeplinirii zisei formalități față de acuzatul care a fost introdus în ședință și interogat cel din urmă, atrage nulitatea desbaterilor și a decisiunii de condamnare, în ce privește pe nimitul recurent ;

Că, motivul IV de casare este fondat și recursul urmează să fie admis, fără a mai fi necesar de a discuta și celelalte motive de casare.

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul, etc.

CURTEA DE APEL CONSTANȚA

Audiența dela 29 Octombrie 1926

Președinția d-lui AL. ANASTASIU, Președinte
Ștefan Boroș și alții cu Ministerul Industriei și Comerțului
Deciziunea Civilă No. 737

Contencios administrativ. Cameră de comerț. Consiliu de administrație. Facultatea Ministerului de a numi până la jumătate din numărul membrilor. Renunțarea Ministerului la acest drept. Descomplexarea consiliului prin demisiuni, reducându-se numărul cu mai mult de o treime. Dispozițiunea Ministerului de a se face alegeri generale pentru consiliu. Legalitatea acestui act administrativ. Art. 11 și 18 al. IV din legea din 12 Mai 1925 pentru reorganizarea Camerelor de comerț.

Legea pentru reorganizarea Camerelor de comerț și de industrie din 1925 acordând Ministerului prin art. 11, facultatea de a face numiri în Consiliul Camerei până la jumătate din numărul membrilor ce sunt de ales, Ministerul poate uză în mod suveran de acest drept ce-i dă legea, fără a fi supus controlului justiției în această privință, din moment ce are deplina libertate de a numi sau a nu numi un număr de membri în Consiliu.

Prin urmare, dacă Ministerul declară că înțelege să nu mai uzeze de exercițiul dreptului de numire, hotărând a lăsa libertate membrilor Camerei să-și aleagă conducători de încredere, cari să-i asigure ade-

vărata îndrumare a vieții comerciale, urmărită de lege, iar pe de altă parte din cauza demisiunilor ce s'au produs în sânul Consiliului camerei, numărul membrilor acestui consiliu s'a redus cu mai mult de o treime, nemaiputând astfel lucra și lua nici o hotărâre valabilă, în asemenea caz este locul a se proceda la alegerea generală a unui nou consiliu de administrație, iar Ministerul instituirea o comisie interimară până la efectuarea noilor alegeri în termenul de trei luni conform legii, nu săvârșește nici o călcare de lege prin acest act administrativ de autoritate.

Curtea,

Asupra acțiunii intentată direct la această Curte pe temeiul legii contenciosului administrativ din 23 Decembrie 1925, prin cererea înregistrată la Nr. 6570 din 9 Septembrie 1926, de către dr. Ștefan Boros, Francisc Sachetti, căpitan Nicolae Ștefan, Romulus Cocea, Stavru R. Frangopol, Friederich Reichardt, Ioan G. Boreru și V. Nicolescu, toți în calitate de foști membri ai Consiliului de administrație al Camerei de comerț și industrie din circumscripția Constanța, contra ministerului de industrie și comerț.

Că prin această acțiune numiții reclamanți cer ca acest minister să fie invitat a desființa jurnalul Consiliului de miniștri din 19 August 1926 cu Nr. 2800, publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 191 din 27 August 1926, jurnal ce ține locul unui înalt decret regal în timpul absenței din țară a M. S. Regelui și prin care aprobându-se concluziunile referatului Domnului ministru al industriei și comerțului cu Nr. 59080 din 19 August 1926, s'a instituit o comisiune interimară compusă din zece membri pe lângă Camera de comerț și industrie din Constanța, iar pe de altă parte să fie invitat ministerul a ordona reinstalarea reclamanților în funcțiunile și calitățile de membri ai Consiliului de administrație al Camerei de comerț și industrie din Constanța ce dâșii aveau la data de 27 August 1926.

Ascultând pe reclamanți în dezvoltarea motivelor invocate și pe reprezentantul ministerului în combatere;

Având în vedere că din actele aflate la dosarul cauzei și din debateri se constată în fapt următoarele:

Camera de comerț și industrie din Constanța, în urma reorganizării ei prin legea din 12 Mai 1925, avea un Consiliu de administrație compus din 50 membri, din cari 27 desemnați prin alegere, iar ceilalți 23 prin numiri făcute pe temeiul dreptului conferit prin art. 11 din această din urmă lege, Ministerului de industrie și comerț, de a numi până la jumătate din numărul membrilor ce sunt de ales în acest consiliu;

Că, după câtva timp, ministerul de industrie și comerț, prin decizia cu Nr. 43106 din 27 Mai 1926, revenind asupra acestor numiri și renunțând de a mai exercita dreptul de numire, iar pe de altă parte demisionând câțiva din membrii aleși, Camera de comerț s'a găsit descompletată cu mai mult de jumătate din numărul membrilor Consiliului de administrație.

Că ministerul, constatând această situațiune, în care consiliul nu mai putea funcționa, a dispus să se procedeze la alegerea unui nou Consiliu de administrație, în termen de 3 luni, conform legii, instituirea până atunci o comisiune interimară care să îndeplinească funcțiunile membrilor consiliului Camerei și alcătuind această comisie interimară dintre industriașii și comercianții înscrși în listele pentru industriașii și comercianții înscrși în listele pentru alegerea membrilor consiliului Camerei;

Că în contra acestui act administrativ de autoritate al ministerului de industrie și comerț, se plâng recla-

manții prin cererea lor adresată direct acestei Curți, susținând că jurnalul Consiliului de miniștri este dat cu călcarea art. 11 din legea pentru reorganizarea Camerilor de comerț din 1925 și că membrii cari compuneau Camera, deși rămăseseră în număr numai de 24, puteau forma consiliul împreună cu membrii de drept cari fac parte din consiliu conform legii.

Având în vedere că legea din 1925, prin art. 11, acordând ministerului facultatea de a face numiri în consiliul Camerei până la jumătate din numărul membrilor, ministerul poate uza în mod suveran de acest drept ce-i dă legea, fără a fi supus controlului justiției în această privință, din moment ce are deplina libertate de a numi sau a nu numi un număr de membri în consiliu;

Având în vedere că, în cazul de față, Consiliul de miniștri, prin jurnalul său cu Nr. 1285 din 27 Mai 1926, motivează că pentru îndrumarea vieții comerciale și industriale în circumscripția Camerei de comerț și industrie din Constanța, nu mai este nevoie de aplicarea dispozițiilor art. 11 din lege, și hotărăște să se lase libertate membrilor acestei Camere să-și aleagă conducători de încredere, care să-i asigure adevărata îndrumare a vieții comerciale, urmărită de lege;

Că pe temeiul acestui jurnal al Consiliului de miniștri, s'a dat decizia ministerială cu Nr. 43106 din 27 Mai 1926 în baza căreia a încetat numirea celor 23 membri în consiliul de administrație a Camerei de comerț și de industrie din Constanța, urmând astfel ca toți cei 50 membri să fie aleși, din moment ce Ministerul declară că înțelege să nu mai uzeze de dreptul de a face, el numiri;

Considerând, în adevăr, că legea dispune prin art. 18 al IV că atunci când numărul membrilor s'a redus cu o treime, să se procedadă la împlinirea vacanțelor prin alegeri suplimentare;

Că de aci rezultă că, dacă numărul membrilor Consiliului s'a redus cu mai mult de o treime, ne mai fiind cazul de a se completea locurile prin alegeri suplimentare, urmează să se procedeze la alegerea generală a unui nou consiliu, deoarece un consiliu redus cu mai mult de o treime nu poate lua nici o hotărâre valabilă, deci se găsește în imposibilitate de a conduce mai departe activitatea Camerei;

Având în vedere că, în speță, numărul membrilor consiliului fiind redus cu mai mult de o treime, pe de o parte din cauza demisiunilor ce s'au produs și cari au fost primite, iar pe de alta prin faptul că cei 23 membri numiți de guvern au încetat de a mai face parte din consiliu, urmează că consiliul fiind descompletat în modul acesta, eră necesar să se procedeze la alegerea unui nou consiliu de administrație;

Că, în consecință, ministerul dispunând să se facă noi alegeri pentru consiliul de administrație al Camerei de comerț din Constanța, nu a săvârșit nici o călcare a legii când a instituit, până la efectuarea noilor alegeri, o comisiune interimară care să îndeplinească funcțiunile membrilor consiliului Camerei;

Că față cu cele ce preced, stabilindu-se că ministerul prin modul său de procedare nu a violat vre-un drept al reclamanților, cererea lor se găsește neîntemeiată.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Consilier *Remuș C. Benișache*, Curtea în majoritate, respinge acțiunea, etc.

Al. Anastasiu, R. C. Benișache.

Grefier (ss) *Cazacu.*

OPINIUNE:

Având în vedere cererea făcută de Dr. Ștefan Boros,

Francisk Sachetti, căpitan Nicolae Ștefan, Romulus Cocea, Stavru Frangopol, Friederich Reichardt, Ion Boeru și V. Nicolescu, în calitate de foști membri ai consiliului de administrație ai Camerei de comerț și industrie circumscripția Constanța prin care tind să fie invitat ministerul de industrie și comerț să desființeze ca ilegal jurnalul Consiliului de miniștri Nr. 2800 din 1926, publicat în „Monitorul Oficial” din 27 August 1926 jurnal prin care aprobându-se referatul d-lui ministru respectiv, a constituit o comisiune interimară, iar ca consecință să-i reinstaleze în calitățile și în funcțiunile lor;

Având în vedere că în prealabil, înainte de orice discuțiune în fond reprezentantul ministerului de industrie și comerț a ridicat în prim rând finele de neprimirea acestei acțiuni întemeiat pe faptul că actul ce se atacă în contencios ca abuziv, fiind un act de guvernământ, scapă de sub controlul justiției, că în tot cazul chiar dacă n'ar fi un act de guvernământ, nu este mai puțin adevărat că astfel cum sunt organizate camerele de comerț sub noua legiuire, el este un act de tutelă administrativă, care de asemenea, nu poate fi cenzurat de instanțele judiciare;

Având în vedere că pentru apărarea și susținerea intereselor industriei și comerțului prin legea din 12 Mai 1925 s'au reorganizat camerele de industrie și comerț, cari sunt instituțiuni publice, investite cu personalitate juridică, funcționând după anumite norme prin organele desemnate de lege;

Că pe lângă scopul de mai sus ele constituiesc și organe consultative și administrative chemate a contribui la propășirea economică a țării.

Că, funcționarea acestor instituțiuni, fiind limitată pe un period de 4 ani, ele nu pot fi dizolvate decât în cazurile prevăzute de lege și cu anumite forme precis stabilite;

Considerând că acesta fiind scopul Camerelor de comerț și industrie, o dispozițiune a Ministerului de resort de natură să împiedice funcționarea unor asemenea instituțiuni legal constituite, nefiind o măsură cu caracter general, de ordine publică, nu poate fi socotită ca un act de guvernământ;

Că, în adevăr, după dispozițiunile art. 2 din legea contenciosului administrativ actele de guvernământ sunt acele măsuri ce se iau de guvern pentru ocrotirea unui interes general, fie privitor la ordinea publică sau la siguranța internă și externă a Statului, fie privitor la alte necesități de ordin superior;

Că, actul Ministerului de industrie și comerț, ce se atacă ca abuziv, nu are asemenea caracter de interes general și nu se aseamănă nici chiar pe departe cu cazurile ce suszitul text le exemplifică.

Că așa fiind finele de neprimirea cererii ridicat de reprezentantul Ministerului intimat că actul pus în discuțiune ar fi un act de guvernământ are a se înlătura ca fără temei juridic;

Având în vedere că nici al doilea fine de neprimire că în speță, măsura luată de Minister, este o măsură de tutelă administrativă, ca autoritate superioară de control, este de asemenea neîntemeiat;

Considerând în adevăr, pentru ca actul Ministerului ce se atacă pentru ca să fie socotit ca act de tutelă administrativă trebuie să rezulte în mod evident din legea de reorganizare a Camerelor de comerț și industrie din 12 Mai 1925, că aceste Camere s'ar găsi dependente de Minister și că ar lucra sub ordinele acestui departament;

Că nici o dispozițiune a zisei legi nu prevede o asemenea dependență din contră din expunerea de motive a legii și din cuprinsul raportului cu care pro-

iectul a fost adus în desbaterile Camerei se vede clar că intențiunea propunătorului legii a fost să scoată aceste instituțiuni de sub autoritatea Statului, dându-li-se o cât mai largă autonomie și independență;

Că singurul drept de control al Ministerului se mărginește numai la mânuirea fondurilor, control ce decurge dintr'o necesitate națională pentru ca nu cumva ele să se utilizeze pentru alte scopuri de natură politică;

Că acest caracter de autonomie și independență rezultă de altfel din întreaga economie a legii, care exclude orice drept de tutelă al Ministerului ca autoritate superioară asupra Camerilor de industrie și comerț, ale căror acte făcute în cadrul atribuțiunilor lor nu sunt cenzurate de Minister și nici nu primește ordine de felul cum să lucreze;

Că, dar nefiind vorba de un act de tutelă administrativă din partea Ministerului al doilea fine de neprimirea acțiunii are a se înlătura și în consecință a se examina temeinicia ei în fond.

Având în vedere că în Octombrie 1925 procedându-se la alegerea membrilor consiliului de administrațiune al Camerilor de comerț și industrie, circumscripția Constanța, iar această alegere validându-se da Uniunea Camerilor de comerț, se instalează acest consiliu de administrațiune în ziua de 9 Noembrie acel an, compus din 27 membri aleși, 23 numiți de Minister, 5 de drept și 6 membrii delegați.

Că acest consiliu de administrație funcționează în compozițiunea lui, până la 27 Mai 1926 când printr'un jurnal al consiliului de miniștri în urma raportului, Ministerului de industrie și comerț se revoacă cei 23 membri numiți.

Că față cu această situațiune, consiliul face o încheiere prin care hotărăște convocarea adunării generale extraordinară pentru ziua de 19 Septembrie 1926 în scopul de a se procede la o nouă alegere pentru completarea celor 23 membri numiți de Minister, iar prin raportul Nr. 5726 din 30 Iulie 1926 se cere aprobarea Ministerului în scopul de mai sus, care este acordată prin adresa Nr. 57014 din 10 August iar președintele Camerei imediat convoacă adunarea generală pentru a proceda prin alegere la completarea locurilor vacante, urmând ca alegerea să aibă loc la 19 Septembrie;

Că ulterior survine pe neașteptate demisiunea a 3 membri din cei aleși și anume Pincu Șapira, V. Nicolau și G. D. Rizescu;

Că după 9 zile Ministerul de industrie și comerț prezintă consiliului de miniștri referatul cu Nr. 59080 din 19 August 1926 prin care după ce expune ca prin revocarea celor 23 membri numiți și prin demisiunea celor 3 membri din cei aleși, consiliul de administrațiune, s'a redus la mai puțin de jumătate, astfel că descomplectându-se nu mai poate funcționa legal și solicită instituirea unei Comisiuni interimare, care să funcționeze până la nouile alegeri iar consiliul de miniștri prin jurnalul Nr. 2800 din 19 August 1926 publicat în „Monitorul Oficial” aprobă concluziile acelui referat fixându-se termenul de 30 Noembrie pentru alegere

Având în vedere că reclamantii pretind că jurnalul sumenționat este dat cu călcarea și reaua interpretare a art. 11 din legea pentru organizarea Camerilor de comerț din 12 Mai 1925 și violarea principiilor acestei legi ce organizează instituțiunea Camerilor de comerț și industrie, cerând a se invita Ministerul să desființeze acest act abuziv de autoritate iar ca consecință să fie reinstalați în funcțiunile și calitățile lor anterioare.

Având în vedere că după dispozițiunile art. 11 al legii din 12 Mai 1925 pentru reorganizarea Camerilor

de comerț și industrie consiliul de administrație se compune din: membrii aleși, membrii de drept, membrii delegați și membrii corespondenți, aceștia din urmă având vot consultativ;

Că Ministerul are facultatea de a numi ca membrii până la jumătatea numărului celor aleși, în circumscripțiile în care printr'un jurnal al Consiliului de miniștri s'ar hotărî că pentru îndrumarea vieții comerciale și industriale este necesară luarea unei asemenea măsuri de a se face asemenea numiri dintr'un interes superior de Stat.

Că consiliul astfel constituit nu poate delibera decât cu majoritatea membrilor care-l compun.

Considerând că în cazul de față consiliul de administrație al Camerilor de comerț, circumscripțiunea Constanța, se compunea din 27 membrii aleși, 23 membrii numiți de Minister, 5 de drept și 6 membrii delegați, în total 61.

Considerând că prin demisiunea celor 3 membri aleși Pincu Șapira, Vasile Nicolau și G. D. Rizescu demisiune ce a fost primită, compozițiunea consiliului de administrație s'a redus la 58 membri întrucât cei numiți de Ministerul respectiv, trebuie socotiți că nu și-au pierdut calitatea și funcțiunea lor de membri, deoarece din moment ce au fost numiți, această numire constituie pentru dânsii un drept dobândit de a figura pe timp de patru ani în consiliul de administrație, iar Ministerul nu-i putea revoca, legea neacordându-i o asemenea prerogativă, după cum nici membrilor aleși, adunarea generală nu le mai poate ridica mandatul;

Considerând că din cele expuse rezultă că numărul membrilor din consiliul de administrație al Camerei de comerț și industrie circumscripțiunea Constanța erau în număr legal pentru a delibera așa încât nu s'a redus mai mult de o treime pentru a motiva decretul de instituirea Comisiunii interimare care implicitamente disolvă consiliul de administrație legal constituit; că procedura ministerului constituie un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea legii așa încât au recurs în justiție întemeiați pe art. 1 din legea contenciosului administrativ, după care oricine se pretinde vătămat în drepturile sale printr'un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea legilor și regulamentelor sau prin reaua voință a autorităților administrative de a rezolva cererea privitoare la un drept poate face cerere în justiție pentru recunoașterea dreptului său.

Pentru aceste motive,

Subsemnatul sunt de părere a se admite cererea de față a se invita Ministerul de industrie și comerț de a desființa ca ilegal jurnalul consiliului de miniștri Nr. 2800 din 926 și în consecință de a dispune reinstalarea reclamanților în funcțiunile și calitățile lor de membri aleși ai Camerei de comerț și industrie circumscripțiunea Constanța.

(ss) C. Nacian.

CURTEA DE APÊL GALAȚI, SECȚIA II

Audiența dela 29 Ianuarie 1926

Președinția d-lui CONST. C. VASILIU, Președinte
Soe. Comptoir Import-Export „Cimpex” cu Minist. de Finanțe
Decizia Fiscală No. 35

Societate nouă. Răspunde pentru obligațiunile firmei individuale prin a cărei transformare a rezulta Art. 79 cod. com. Caracterul amenzilor vamale. Consecințele. Deosebirea între contrabandă și contraven-

ție de reticență. Cine face cercetările prevăzute de legea vămilor? Indicarea valorii în declarațiune. Obligațiune. Consecințele. Elementele procesului verbal de contravenție. Art. 79, 89, 199, 203, 215 legea vămilor. Art. 31, 56, 58 procedura penală.

1. Potrivit articolului 79 cod. com. noul asociat a unei societăți constituite răspunde, ca și ceilalți, de toate obligațiunile contractate de societate înainte de admiterea lui.

Deși legea vorbește numai de noul asociat al unei societăți, dar aceleași dispozițiuni se aplică, pe cale de analogie, și pentru identitatea de motive și atunci când cineva se asociază cu persoana fizică a unui comerciant și transformă firma sa individuală în firmă socială, de oarece tot întreprinderea, tot fondul de comerț se obligase.

2. Amenzile prevăzute de legea vamală nu au caracterul mijloacelor de represiune, prescrise de lege pentru garantarea și menținerea ordinii publice, ci sunt sancțiuni civile, determinate de lege în folosul fiscului pentru prejudiciul ce-l încearcă prin sustragerea particularilor dela plata drepturilor vamale.

Prin urmare, amenda vamală nu este individuală cu cea penală, ci se aplică o singură amendă pentru un fapt, chiar dacă sunt mai mulți făptași, aceștia fiind ținuți solidaricește la plată.

3. După art. 89 al. 1 legea vămilor există contravențiune de reticență vamală, atunci când se constată nepotriviri în dauna vămii între arătările unei declarațiuni și rezultatul verificărei; iar conform articolului 89, al. 2 există contrabandă oridecâteori se descoperă fraude în dauna fiscului, săvârșite în mai puțin de doi ani prin false declarațiuni făcute cu rea credință a mărfurilor expediate.

Prin urmare, când organele vamale au posibilitatea unui control ușor, infracțiunea este mai ușor calificată ca contravențiune de reticență, iar cazul când controlul este mai greu de exercitat, infracțiunea este mai greu calificată ca contrabandă. Pentru existența contrabandei însă nu se cere să existe conivență între infractor și taxatorul vamal.

4. Este de principiu în materie de procedură penală că procurorul nu are dreptul să facă instrucțiunea afacerilor decât în caz de flagrant delict.

Conform art. 199, legea vămilor, infracțiunile nesfârșite, sunt constatate de agenții vamali, în prezența unui ofițer de poliție judiciară, după ce vor obține autorizația Ministerului public.

Prin urmare, acei indrituiți cu cercetarea acestor infracțiuni nu sunt ofițerii de poliție judiciară, ci agenții vamali, primii având numai obligațiune de a-i asista.

5. Art. 79 legea vămilor nu cere ca în declarațiunea mărfurilor exportate să se prevadă valoarea lor. Prin al. 5 al acestui text prevăzându-se obligațiunea pentru declarant de a-i indica toate elementele necesare aplicării tarifului, iar prin decretul lege 2187 din 7 Martie 1919, înființându-se o taxă ad valorem, rezultă că declararea valorii este obligatorie.

6. Art. 203, al. a legea vămilor, prevede că procesul verbal de constatare a infracțiunilor trebuie să arate „ora și locul unde a fost comisă”. Scopul acestei dispozițiuni este a se da Ministerului de finanțe criteriul necesar pentru fixarea cuantumului amenzi, locul și ora comiterii constituind elemente esențiale pentru caracterizarea infracțiunii și pentru determinarea pedepsei de aplicat.

Curtea,

Asupra primului motiv de casare:

Exces de putere. Eroare grosieră de fapt. Violarea și greșita aplicare a principiilor înscrise în art. 78 c. com.

Am susținut și dovedit înaintea Tribunalului de Brăila că noi nu putem fi condamnați și nici ținuți răspunzători pentru faptele petrecute la o dată când nici nu existam.

În adevăr, se pretinde că la 27 Octombrie 1921 am fi fost autorii unui fapt greșit calificat de contrabandă. Or, noi am început să existăm abia la 9 Martie 1922, când ne-am înscris firma la Trib. Brăila sub No. 9/922 (vezi certificatul la dosar), deci eră imposibil să fi săvârșit un fapt la o dată când nu existam. Confuziunea Tribunalului se explică prin aceea că exportul care a dat naștere procesului de față a fost făcut de firma „Comptoir d'Importation et d'Exportation pour le Commerce et l'Industrie” prescurtat „Cimpex”, care eră o firmă individuală, proprietatea exclusivă și personală a d-lui Lazare Leibovici (v. certificatul la dosar). Or, la data încheierii procesului verbal, 28 Septembrie 1922 există în Brăila o societate colectivă având aceeaș emblemă și creată ulterior comiterii faptului. Indentitatea de emblemă nu putea îndritui pe Tribunal să condamne o persoană care nu avea nimic comun cu faptul implicat. Vama trebuie să urmărească pe Lazare Leibovici, personal, care singur răspunde de faptele sale. Imprejurarea că Lazare Leibovici este membru component al societății noastre, nu schimbă situațiunea, căci după dispozițiunile art. 78 c. com., societatea fiind o persoană distinctă de a componentilor săi, nu poate fi ținută răspunzătoare de faptele personale ale acestora, cu atât mai mult anterioare existenței sale.

Tribunalul cu nesocotirea actelor cauzel și prin vădit exces de putere, apreciază că „componentii fiind aceeaș în ambele firme” și cum la 1921 firma de atunci eră tot „Cimpex”, apelul nostru devine neîntemeiat și astfel nu ține seama de dispozițiunile art. 78 c. com., condamnăm o emblemă.

Având în vedere că, în fapt, este adevărat că la 27 Octombrie 1921 data comiterii infracțiunii vamale firma „Comptoir d'Importation et d'Exportation pour le Commerce et l'Industrie”, prescurtat „Cimpex”, având de obiect comerțul de import și export de orice natură eră proprietatea lui Lazare Leibovici și la 28 Septembrie 1922, data constatărei infracțiunii, această firmă având acelaș obiect de comerț, trece sub conducerea unei societăți în nume colectiv, din care face parte ca asociat și Lazare Leibovici, vechiul proprietar; iar în drept potrivit art. 78 cod. com. societățile comerciale constituiesc în raport cu cei de al treilea o persoană juridică distinctă de aceea a asociaților.

Având în vedere că prin procesul-verbal Nr. 12304 din 1922 recurența a fost supusă, prin reprezentanții ei legali, la plata sumei de lei 34.759, drepturile cuvenite Statului, și la amendă de lei 139.154, pentru contravenția vamală prevăzută de art. 89, al. 2 din legea generală a vămilor.

Având în vedere că amenziile prevăzute de legea vamală, nu au caracterul mijloacelor de represiune, prescripție de lege pentru garantarea și menținerea ordinii publice, ci sunt sancțiuni civile determinate de lege în folosul fiscoi pentru prejudiciul ce-l încearcă prin sustragerea particularilor dela plata drepturilor vamale.

Că, prin urmare, amendă vamală fiind o amendă civilă, nu este individuală, ca cea penală, ci se aplică o singură amendă, pentru un fapt, chiar dacă sunt mai mulți făptași, aceștia fiind ținuți în solidar la plată.

Că, în speță, fiind vorba tot de o amendă civilă, bine a fost condamnată firma „Cimpex” prin reprezentanții ei.

Având în vedere că potrivit articolului 79 cod. com. noul asociat al unei societăți constituită răspunde, ca

și ceilalți de toate obligațiunile contractate de societate înaintea admiterii ei, chiar dacă s'ar fi schimbat firma socială.

Că deși legea vorbește numai de noul asociat al unei societăți, dar, aceleași dispozițiuni se aplică pe cale de analogie și pentru indentitate de motive și atunci când cineva se asociază cu persoana fizică a unui comerciant și transformă firma individuală în firmă socială, deoarece tot întreprinderea, tot fondul de comerț se obligase.

Că, în speță, firma individuală „Cimpex”, proprietatea lui Lazare Leibovici, transformându-se la 9 Martie 1922 într-o societate în nume colectiv continuând aceeaș întreprindere, aceasta din urmă răspunde de obligațiunile contractate mai dinainte, de cea dintâi, prin urmare și de amenda vamală civilă la care a fost obligată.

Că, dar, potrivit dispozițiunilor art. 79 cod. com., iar nu ale articolului 78 cod. com., bine au fost obligați reprezentanții legali ai societății „Cimpex” la plata amenzii vamale așa că cest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului 2 de casare.

Omisie esențială. Violarea articolului 89 și 213 al. 2 legea vămilor. Exces de putere.

Am susținut și demonstrat înaintea Tribunalului că infracțiunea din speță s'a prescris și că, în orice caz, fiind vorba de o contravenție de reticență vamală, Tribunalul are să aprecieze nulitatea de formă a procesului verbal.

Sistemul vamal ce ne guvernează, cere pentru existența contrabandei, absența complectă de declarație. Când există declarație, avem de a face cu contravenția de reticență (art. 89 al. 1) care nu poate fi valabil constatată, decât dacă se constată cu ocazia prezentării declarației (neîndreptată în termenul prevăzut de art. 83 al. ultim legea vămilor), deosebiri în dauna vămii, între arătările declarațiunii de import sau export și rezultatul verificării.

Orice constatări făcute ulterior, nu fac decât să constate un fapt prescris, deoarece în materie de infracțiune vamală, legiuitorul a derogat dela dispozițiunile dreptului comun.

Este drept că al. ultim al art. 89 legea vămilor, prevede prescripția prin doi ani la o anumită categorie de contravențiuni, dar cere pentru aceasta, două elemente: falsă declarație și taxarea cu rea credință. În speță nicăeri neconstatându-se că a fost taxare cu rea credință, ci contrariu, intrăm în ipoteza primului aliniat al art. 89, faptul e deci prescris.

Tribunalul prin vădit exces, omite a se pronunța asupra acestei susțineri, și comite o flagrantă violare a dispozițiunilor art. 89 din legea vămilor când susține că cele două elemente cerute de al. 2 al. acestui articol ar fi indiferente unul de altul, legiuitorul pedepsind numai materialitatea faptului.

Având în vedere că potrivit art. 89, al. 1 din legea generală a vămilor, există contravențiune de reticență vamală, ori de câte ori se constată nepotriviri în dauna vămii, între arătările unei declarațiuni și rezultatul verificării făcută de taxatorul vamal; iar conform articolului 89, al. 2 din aceeaș lege, există contrabandă ori de câte ori se descoperă fraude în dauna fiscoi, săvârșite în mai puțin de doi ani prin false declarațiuni, făcute cu rea credință a măfurilor expediate.

Că, prin urmare, când organele vamale au posibilitatea unui control ușor, infracțiunea este mai ușor calificată, ca contravențiune de reticență, iar în cazul când controlul este mai greu de exercitat, infracțiunea este mai greu calificată, ca contrabandă.

Având în vedere că, în speță, se impută firmei „Cimpex” că, prin întrebuintare de facturi false a declarat fals valoarea nucilor exportate, în scopul de a le sustrage dela taxele vamale, în fraudă drepturilor fis-

cului, fraudă care a fost descoperită, după aproape un an dela comiterea ei.

Că acest fapt întrunește elementele contrabandei prevăzute de art. 89 al. 2, deoarece taxatorul vamal a fost indus în eroare, cu rea credință, prezentându-i-se facturi false pentru dovedirea valorii mărfii exportate și asupra căroră controlul era mai greu de exercitat, întrucât nu avea la îndemână registrele și facturile originale ale exportului.

Că susținerea recurentului, că pentru existența contrabandei prevăzută de art. 89 al. 2, trebuie să se întrunească următoarele două elemente: „falsa declarație și taxarea cu rea credință”, este nefondată, căci de nicăieri nu rezultă că trebuie să existe neapărat convență între infractori și taxatorul vamal.

Că a decide astfel ar însemna că faptul unui individ care cu rea credință, a declarat fals valoarea mărfurilor exportate, fără a fi de convență cu taxatorul vamal, să rămâne nepedepsit, căci a-l clasa printre contravențiunile prevăzute de art. 89 al. 1, care pretinde cu totul alte elemente, ar fi să adăugăm la lege, pe cale de interpretare, lucru ce nu se poate, întrucât legile vamale sunt de strictă aplicație.

Având în vedere că deși Tribunalul a omis a se pronunța asupra acestui punct în discuțiunea sa, dar această omisiune nu este esențială, căci dacă ar fi fost discutată nu putea schimba soluțiunea; așa că și acest motiv este nefondat.

Asupra motivului 3 de casare.

Violarea art. 31, 56, 58 proc. pen., art. 199 legea vămilor și a principiului procedural al separațiunei instrucției din urmărire. Omisiune esențială.

Am susținut și cerut ca onor. Tribunal să constate că procesul verbal este nul, deoarece nu este făcut în prezența și asistența unui ofițer de poliție judiciară competent.

În adevăr, în speță, avem de a face cu o infracțiune neflagrantă. Ori este de principiu că instrucțiunea unei afaceri este de competența judei de instrucție, urmărirea fiind de domeniul Parchetului. Singura excepțiune adusă la acest principiu, este numai în materia infracțiunilor flagrante, când chiar și procurorul poate face instrucția în vederea unor interese imperioase de conservare a probelor și posibilitate de dovadă.

În speță, însă, a asistat la „cecetări” (instrucția) d-l Prim-Procuror al Tribunalului Brăila.

Instanța de fond nu numai că nu ține seama de aceste obiecțiuni, dar omite măcar a le lua în discuție, violând astfel nu numai textele mai sus citate, dar comitând și o vădită omisiune esențială.

Având în vedere că este de principiu, în materie de procedură penală, că procurorul nu are dreptul să facă instrucțiunea afacerilor, decât în caz de flagrant delict.

Având în vedere că conform art. 199 din legea generală a vămilor, infracțiunile neflagrante vor fi constatate de agenții vamali, în prezența unui ofițer de poliție judiciară, după ce vor obține autorizația Ministerului public.

Că prin urmare acei îndrituiți cu cercetarea acestor infracțiuni și cu încheierea actelor, nu sunt ofițerii de poliție judiciară, ci agenții vamali, iar agenții poliției judiciare au îndatorirea numai de a-i asista.

Având în vedere că în speță, agenții vamali s'au conformat întocmai, dispozițiunilor sus menționatului text de lege, deoarece pentru a face percheziție au fost autorizați atât de Primul procuror cât și de Judele-Instructor al Tribunalului Brăila, la efectuarea perchezițiilor au fost însoțiți de Procurorul Tribunalului

Brăila, iar cercetarea și dresarea actelor s'au făcut în asistența Procurorului Tribunalului Brăila.

Că, dar, procesul verbal de constatarea infracțiunei vamale neflagrantă, nefiind încheiat de procuror, nu poate fi considerat ca nul.

Că, în adevăr, instanța de fond a omis a se pronunța asupra acestui punct, însă această omisiune nefiind esențială, nu putea schimba soluțiunea; așa că și acest motiv este nefondat.

Asupra motivului 4 de casare.

Violarea și greșita interpretare a art. 79 legea vămilor. Exces de putere.

Pretinsa contravențiune de care mă găsește vinovat sentința Tribunalului, se bazează pe faptul „falsei declarații a valorii mărfii exportate”.

Este o condițiune pe care legea nu mi-o cere. În sistemul legiuirei noastre vamale taxarea se face „pe greutate, pe măsură, sau pe număr” (v. art. 79 s. u. I. v.).

În acest scop legiuitorul impune declaranților anumite elemente ce trebuiesc declarate (art. 79 l. v.) printre ele nicăieri nu se vede elementul „valorii”. Taxarea se va face de funcționarul vamal după elementele ce posedă el, fiind în drept să ceară declarantului orice informație sau acte suplimentare neprevăzute de lege.

Dacă nu e mulțumit și nu le dă crezare, va refuza taxarea respingând taxarea sau taxând din Oficiu, dar nu va putea s'o primească cu intenția vădită de a dresa mai târziu proces-verbal de contravenție. Din faptul că declarantul e mai diligent și oferă mai mult decât cere legea, nu se poate trage pentru el o culpă și o decădere.

Tribunalul însă printr'un vădit exces de putere, adoptă punctul de vedere al procesului verbal și nesocotește principiile mai sus expuse.

Având în vedere că legea generală a vămilor, din 1 Iulie 1925 nu pretindea, prin art. 79 ca în declarațiunea de export să se prevadă și valoarea mărfurilor exportate, deoarece la acea dată nu era înființată nici o taxă vamală de export, calculată la valoarea mărfurilor.

Că, cu toate acestea, menționatul text, prin al. 5 prevede că „declarațiunile vor fi întotdeauna clare și complete, adică vor conține toate arătările trebuincioase pentru aplicarea tarifului”, și prin al. 8 că „administrațiunea vămilor va putea cere pentru unele mărfuri prezentarea facturilor însoțite de o copie, pe hârtie simplă care va rămâne alăturată la declarațiune”.

Că la 7 Martie 1919 prin decretul lege No. 2187, înființându-se pentru toate mărfurile exportate o taxă vamală de 20%, calculată la valoarea mărfurilor ce se vor exporta, urmează că dela această dată sunt obligați, toți exportatorii, să se conformeze art. 79 al. 5 și 8 din legea vamală de a „face declarațiunile complete pentru aplicarea tarifului”, prin urmare și în arătarea valorii, spre a li se putea încasa taxa asupra valorii, cât și de a alătura la declarații copii după factură, spre a se putea constata valoarea mărfurilor.

Că de altfel, în speță recurenta s'a și conformat dispozițiunilor art. 79 al. 8 din legea vamală, alăturând la declarația de export și o factură falsă a valorii mărfurilor, așa că bine Tribunalul a constatat că declarația de export a fost falsă și prin urmare și acest motiv este nefondat.

Asupra motivului 5 de casare:

Violarea art. 203 și 215 legea vămilor, exces de putere.

Acest text cere, pentru valabilitatea procesului verbal ca acesta să arate „data când s'a descoperit infracțiunea, locul

și ora unde a fost comisă". Procesul verbal prevede luna, ziua și ora constatării infracțiunii, dar nu constată data, locul și ora, când a fost comisă și din acest punct de vedere procesul verbal e nul. Tribunalul găsimd că aceste elemente sunt suficiente, violează art. 203 și 215 legea vămilor.

Având în vedere că este adevărat că art. 203 al. A, din legea generală a vămilor, prevede că procesul verbal de constatarea infracțiunilor la această lege, trebuie să arate „ora și locul unde a fost comisă infracțiunea”, iar scopul acestei dispozițiuni este de a se da Ministerului de Finanțe criteriul necesar pentru fixarea quantumului amenzei, la acele infracțiuni vamale, pentru care „locul și ora comiterii” constituiesc elemente esențiale pentru caracterizarea infracțiunii și pentru determinarea pedesei de aplicat.

Că, în ce privește însă contrabanda prevăzută de art. 89 al. 2 din legea vămilor, care se impută recurentei, nici locul comiterii care nu poate fi altul decât punctul de vamă unde se face declarațiunea, nu interesează sub raportul pedepsei și nici ora comiterii infracțiunii, adică a declarațiunii false a mărfurilor, de oarece, la orice oră s'ar face această declarație, pedeapsa este aceeași.

Având în vedere că tot art. 203 al. a pretinde că procesul verbal de constatare să arate și „data când s'a descoperit infracțiunea”, ori, în speță, această dată este arătată în cuprinsul procesului verbal No. 12034 din 922 ș. a. ziua de 8 Septembrie 1922 când agenții vamali, însoțiți de Procurorul Tribunalului Brăila s'au transportat la sediul societății și au ridicat scriptele și corespondența relativă la exporturile de nuci, făcute de recurentă.

Că, deci, bine instanța de fond constată că sunt îndeplinite dispozițiunile art. 203 și 215 din legea generală a vămilor, așa că și acest motiv este neîntemeiat.

Că astfel fiind, recursul de față este nefondat și urmează să fie respins ca atare.

Pentru aceste motive redactate de d-l Președinte *Const. C. Vasiliu*, Curtea respinge recursul.

NOTA. — Cu ocazia soluționării unui proces-vamal, Curtea de apel din Galați discută o serie de chestiuni, cari trec de granițele strâmtului domeniu de aplicare a legii vămilor. Situațiunile de drept, create prin deciziunea precitată, merită o mai de aproape analiză, dat fiind că importanța lor este suficient de reliefată prin o posibilitate de aplicare cotidiană.

I. Se comite o contravenție vamală de către o firmă: „Cimpex”, care nu eră decât emblema unei firme individuale, al cărui titular eră un domn L. L. Această firmă se radiază și ulterior se înscrie la Tribunal o firmă socială, o societate în nume colectiv, având aceeași emblemă și în care pe lângă alte persoane intră ca component și fostul titular al firmei individuale pomenite, autor al contravenției. Procesul verbal de contravenție se redactează în contra societății colective.

Curtea din Galați înlătură motivul de recurs tras din dispozițiunile art. 78 cod. com. pe temeiul tras din art. 79 cod. com.

Care este caracterul dispoziției din art. 79 cod. com. și după ce norme se aplică acest text? Este de remarcat că art. 79 cod. com. reglementează o anumită ipoteză. Se presupune o societate comercială preexistentă în momentul intrării noului asociat într'însa. Curtea de Galați aplică art. 79 cod. com. prin analogie. Ea presupune, cu toate că din

dosar acest lucru nu rezultă și cu toate că instanța de casare nu putea face acest lucru, că noua societate colectivă este în realitate continuarea patrimoniului vechii firme individuale, având aceeași emblemă. Și atunci aplică art. 79 cod. com. pe cale de analogie și pentru identitate de motive, chiar când cineva se asociază cu persoana fizică a unui comerciant și transformă firma individuală în firmă socială.

Se discută în doctrină utilitatea art. 79 cod. com. (*M. A. Dumitrescu*, cod. com. comentat, III, Nr. 488) și în orice caz, aproape toată lumea este de acord în a susține că dispozițiunile sale nu se aplică decât strict la cazul ce-l prevede. Cunoaștem numai o singură hotărâre care a dat o soluție identică cu cea precitată, dar care a fost aproape unanim criticată. Este vorba de decizia Curții de casație din Turin, care la 18 Iulie 1899, a hotărât că noul asociat la o fostă firmă individuală răspunde de datoriile comerțului anterior. (*M. A. Dumitrescu*, cod. com. comentat, III, Nr. 491). S'a hotărât totuși că „comerciantul care intră în societate, cu un altul, ca să continue o întreprindere individuală, nu este solidar răspunzător de operațiunile anterioare constituirii societății”. (Apel Florența, 5 Martie 1912; Apel Venezia, 9 Iulie 1906; Cas. Viena, 15 Decembrie 1897; Cas. Viena, 12 Decembrie 1905, cit. *M. A. Dumitrescu*, cod. com. adnotat, art. 79; art. 113 cod. com. austriac; art. 89, 140 și 233 cod. com. ungar). „Pentru aplicarea art. 79 cod. com. zice d-l *M. A. Dumitrescu*, se cer două condițiuni: a) să fie vorba de o intrare într-o societate deja existentă și b) noul tovarăș să intre în vechi societate care să continue de a exista, iar nici de cum să nu se constituie o societate nouă”. Deci elementul determinant care ne va arăta dacă este locul al se aplică art. 79 cod. com. este acela de a ști dacă avem de a face cu o societate nouă (Cas. Turin, 31 Decembrie 1899). S'a hotărât chiar că art. 79 cod. com. nu se aplică nici în cazul când o persoană constituie cu o societate neregulată o societate în formă legală. Noul asociat nu trebuie să fie răspunzător de obligațiunile fostei societăți neregulate (Apel Catanzaro, 23 Ianuarie 1914, *M. A. Dumitrescu*, loc. cit.).

Avem credința că soluțiunea Curtei din Galați va rămâne ca un incident în interpretarea art. 79 cod. com., care va fi repus la prima ocaziune în făgașul adevăratelor sale principii.

Eroarea Curții își are isvorul în premiza greșită dela care pornește: „deoarece tot întreprinderea, tot fondul de comerț se obligase”.

În legislația noastră un fond de comerț, o întreprindere nu se poate obliga, nu poate să fie subiect de drepturi și obligațiuni. Vedem în argumentul Curții efectul noilor tendințe în drept, dar în starea actuală a legislației noastre, aplicarea jurisprudențială a acestor tendințe este inadmisibilă.

Dacă fondul de comerț ar fi persoană juridică, dacă titularul său ar fi numai organul viu, dar trecător, prin care se manifestă acest organism economic, desigur că creditorii firmei individuale, în speță fiscul, ar fi de drept și ai firmei sociale, pentru că în fond nu ne interesează forma sub care se prezintă titularul, mai exact gerantul fondului de comerț. Fondul de comerț există atâta timp cât mai are drepturi de realizat și obligațiuni de îndeplinit. Creditorii au ca gaj numai valorile cuprinse în fondul de comerț, nu și averea personală a titu-

larului sau titularilor acestui fond. Întreprinderea comercială este deci o ficțiune, după unii, o rezultantă a realității, după alții, în orice caz un factor de sine stătător (v. *Saleilles*, De la personnalité juridique; *C. A. Stoeanovici*, Vadul Comercial și Curs de Drept civil comparat, I).

Acestea au fost normele *de lege ferenda*, cari au călăuzit argumentarea Curței.

Se întâmplă însă că sub regimul actual al codului nostru de comerț, titularul întreprinderii să fie răspunzător față de terți iar nu întreprinderea indiferent de titular; se mai întâmplă că chiar invocatul art. 79 să nu fie decât reglementarea acestui principiu. Și atunci suntem desigur îndrăgiiți să vedem în decizia Curței, o tendință, care chiar dacă este forțată aplicată cu ocazia judecării unui proces și nu expusă cu altă ocaziune, constituie totuși o indicațiune pentru legiuitorul unificării.

II. Chestiunile de drept vamal ce voim să examinăm în lumina soluțiilor date prin deciziunea ce adnotăm, vor fi rezumate la analiza caracterului juridic al amenzilor vamale, a prescripției, precum și a elementelor declarațiunii în raport cu sancțiunile respective.

1. A stabili dacă amenzile vamale au caracter civil, penal sau mixt, înseamnă nu a face o operațiune de pură doctrină, ci a fixa o situațiune care după împrejurări poate avea sau nu consecințe grave sau atenuate.

Penaliștii francezi (*Garraud*, Traité Nr. 354; *Chauveau et Faustin Hélie*, Code penal, I, pag. 210) sunt de acord să atribue amendei vamale un caracter penal. La noi acest lucru e susținut de *Alexandresco*. (Nota în *Jurisprudența Generală* 1925, pag. 383). O parte din jurisprudența franceză îi acordă un caracter mixt (*Fuzier Herman*, Amendes, Nr. 1165 și Douane, 1827; Cas. fr. 16 Decembrie 1898. S. 99. I. 529). În același sens s'a pronunțat și Înalta noastră Curte de casăție printr-o deciziune din 1894 (Cas. II, dec. 6258 din 25 Mai 1894. Bul. 1894). Tot pentru caracterul mixt al amendei fiscale se pronunță și d-nii *V. Merlescu* (Dreptul vamal sancționator Nr. 29) și *Emil Ottulescu*. (Nota în Pand. Rom. 1922, I, pag. 141-142).

Temeiurile acestei păreri sunt diferite. a) Dacă amenda ar avea un caracter pur civil, dacă ea ar îmbracă numai caracterul unei despăgubiri cuvenite fiscoi, s'ar compune numai din *damnum emergens* și din *lucrum cessans*. În realitate însă lucrurile se petrec altfel. Amenda crește după împrejurările în care faptul a fost comis (art. 89, 193, 198 l. v.).

b) În caz de insolvabilitate, amenda se transformă în închisoare (art. 193 și 194 l. v.).

c) Responsabilitatea terților nu este guvernată de art. 1000 c.d. civ., ci reglementată în mod special și restrictiv de art. 220 l. v.

d) Pentru încasarea amenzii vor fi urmăriți și moștenitorii contravenientului (*Dalloz Dictionnaire de droit*, Douane, Nr. 194).

e) Solidaritatea în materie vamală, e de natură civilă (art. 219 l. v.).

f) Amenda vamală nu e individuală; se aplică o singură amendă pentru un acelaș fapt chiar dacă sunt mai mulți făptuitori (decizia adnotată).

g) Cumulul amenzilor este permis.

h) Nu se aplică amendei vamale regulile sancți-

unilor penale, în special acea referitoare la aplicarea legii care prevede sancțiunea cea mai ușoară. Se aplică legea din momentul făptuirii. (Cas. fr. 1 Dec. 1863, D. 1864. I. 200).

i) Amenda vamală se aplică și contravenienților minori.

j) Contravenientul vamal nu se bucură de amnistie (Cas. 3. 16 Apr. 1923, Pand. Rom. 1923, I, 146 și Dreptul, 1923, pag. 146).

În afară de deciziunea preindicată, Înalta noastră Curte s'a pronunțat întotdeauna în sensul admiterii caracterului civil al amenzilor vamale. (Cas. 3, 16 Apr. 1923, cit. supra; Cas. 3, 26 Oct. 1921, Jur. Rom. 1922, Nr. 25; Cas. 3, 21 Martie 1921, Jur. Rom. 1921, Nr. 109 și Pand. Rom. 1922, III, 57; Cas. 3, 10 Iunie 1919, Jur. Rom. 1919, Nr. 21). Nu se articulează nicăeri pentru cari considerațiuni se ajunge la această soluțiune. Se pleacă dela noțiuni sub înțelese și se consideră acest caracter ca o premiză.

Legea vămilor prevede că pentru pedepsirea infractorilor se nasc două feluri de procese: pentru îndeplinirea sancțiunii închisoarei, Parchetul, urmărește pe infractor, înaintea Tribunalului corecțional; iar pentru realizarea drepturilor sale, Direcțiunea Generală a vămilor, îl urmărește pe baza procesului-verbal ce se redactează de persoanele în drept și pe care ea îl aprobă. Contra acestui proces-verbal și a deciziunii de aprobare a Direcției vămilor, infractorul poate face apel la Tribunalul civil. Se naște deci un proces penal și unul civil. Caracterul instanței care judecă nu trebuie să fie elementul determinant al sancțiunii ce pronunță. Acest caracter rezidă în elementele sale intrinsece și pe cari le găsim inspirându-ne nu din altă parte ci din însăși legea ce aplicăm (Nota d-lui *C. Marinescu-George* în Pand. Rom. 1923, I, pag. 147-148).

Din litera și din spiritul legii vămilor vedem că legiuitorul a voit să impună amenzii un caracter esențial civil. Dat fiind însă împrejurările speciale în care nasc drepturile Statului de a percepe aceste amenzi, dat fiind caracterul special al legii vămilor și necesitatea Statului de a îngădi cu mijloace cât mai eficace posibilitatea realizării drepturilor ce i se cuvin, s'au prevăzut în legea vămilor norme care departe de a schimba caracterul amenzii sau chiar numai de a-l atenua, constituie, în ultima analiză, mijloace de realizare; și întocmai cum părțile pot printr-o convențiune să fixeze cu anticipație sub forma clauzei penale, daunele ce se vor plăti de partea în culpă, tot astfel a procedat și legiuitorul vamal atunci când a înscris modul cum înțelege să-și calculeze prejudiciul eventual.

Temeiurile pe cari se bizue părerea aceloră ce susțin că amenda are un caracter mixt, credem deci că constituie argumente pentru atribuirea caracterului civil, întrucât le privim în lumina celor mai sus expuse.

În drept, deci, afirmațiunea pe care o face Curtea din Galați, că „amenda vamală fiind o amendă civilă nu este individuală ca cea penală, ci se aplică o singură amendă pentru un fapt chiar dacă sunt mai mulți făptași“, este perfect adevărată. Cum se face însă aplicațiunea acestui principiu, atunci când în fapt se constată că infracțiunea s'a comis la 27 Noembrie 1921, dată când celălalt făptuitor, societatea în nume colectiv, nici nu există, ea fiind constituită ulterior?

2. Legea vămilor prevede două feluri de infracți-

uni. Infracțiuni mai ușoare pe cari le consideră ca contravenție și le pedepsește numai cu amendă și infracțiuni mai grave numite contrabandă și cari, pe lângă sancțiunea amenzei atrag și pedeapsa închisorii pentru infractor.

De primele, de contravenții, se ocupă art. 89, al. 1, l. v. contravențiile prevăzute de acest text se numesc contravenții de reticență vamală. Elementele acestei contravenții sunt două: a) deosebirea dintre declarațiunea de import și export și b) prejudiciul pentru Stat. (Trib. Constanța, 10 Ianuarie, 1925, *Jurisprudența Generală* 1925, speța 358). Acest text presupune situațiunea când o persoană face o declarațiune pe care nu o îndreptă în condițiunile ultimului aliniat al art. 83 l. v.; cu ocazia verificării acestei declarațiuni de către agentul vamal se constată că ea este falsă. Contravenția de reticență presupune deci existența unei declarațiuni. Ea trebuie să fie constatată în chiar momentul intrării sau eșirei mărfii din vamă. „In delictul de reticență obiectul este supus controlului agenților, însă cantitatea declarată este mai mare după cazuri decât cea reală” (*Traian Alexandrescu*, Nota în *Curierul Judiciar* 1923, Nr. 7, pag. 174).

Contrabanda vamală poate însă fi de două feluri: atunci când intrarea sau eșirea mărfurilor din țară se face în mod clandestin și atunci când se face prin Oficiul vamal și pe bază de declarațiuni.

Primul caz este prevăzut de art. 192 l. v. Elementele contrabandei prevăzute de acest text sunt: clandestinitatea și prejudiciul adus fiscoiului (*Tr. Alexandrescu*, loc. cit., Nr. 5; *I. V. Merlescu*, op. cit., Nr. 62). Trebuie ca importul sau exportul să fie făcut pe ascuns, în mod clandestin, cu înlăturarea posibilității de verificare din partea vămii, fie că s'ar face prin biroul vamal, fie în altă parte.

Mai poate fi contrabandă chiar în cazul când se face declarație. În cazul acesta însă se cere un nou element: complicitatea agentului taxator. Este cazul prevăzut de art. 89 al. III, l. v. În această ipoteză elementul clandestinității nu există (Cas. III, 20 Aprilie, 1923, Pand. Rom. 1923, III, 55 cu Nota *G. Iuliu*).

Pentru acest fel de contrabandă se cere deci pe lângă falsa declarație și prejudiciul pentru Stat (Elementele constituente ale contravenției) și „taxare cu rea credință a mărfurilor importate sau exportate”, complicitatea agentului taxator (Trib. Brăila, s. I, v. infră).

Care este rațiunea pentru care legiuitorul a deosebit aceste două feluri de contrabandă? Rațiunea stă în modul de prescripțiune al infracțiunilor vamale.

După articolul 199 l. v. „urmărirea faptului de contrabandă sau de participare la contrabandă se va prescrie prin trecere de doi ani dela comiterea faptului. „Nicărei legiuitorului nu arată cum se prescrie urmărirea faptului de contravenție. În tăcerea legii nu este admisibil să admitem că trebuie să ne referim la proc. pen.

Legiuitorul nu a voit să asimileze contrabandele cu contravențiile, din contra. Ori dacă pentru contrabande, delict grave, prescurtează termenul de prescripție prevăzut de proc. pen. dela 5 la 2 ani (art. 594 proc. pen.), nu este admisibil ca, pentru contravenții, infracțiuni mai puțin primejdioase, să fi menținut termenul de prescripție din

proc. pen. (art. 595 proc. pen.), căci atunci ar fi întrebuintat față de contravențiuni un regim mai aspru decât pentru contrabandă, ceea ce ar fi în contra principiilor de drept. Deci legea vămilor ne prevăzând că contravențiunile de reticență se pot urmări și posterior comiterii lor și anume până când, trebuie să admitem că ele se prescriu instantaneu.

Iată cum explică acest lucru într-o magistrală motivare redactată de d. Judecător *N. Brăescu*, Trib. Brăila, s. I, în sentința civilă Nr. 59 din 12 Martie 1924 (*nepublicată*).

„Rațiunea este ușor de înțeles. Într'adevăr, infracțiunea prevăzută de al. II din art. 89 legea vămilor, nu poate fi niciodată flagrantă, căci în cazul când comerciantul face o declarație falsă, iar taxatorul de conivență cu declarantul taxează cu rea credință în dauna fiscoiului, atunci, natural, marfa iese din vamă și infracțiunea nu se poate descoperi decât ulterior, de către alți agenți decât cel vinovat, care urmează să fie conculpat cu declarantul. Eră deci natural ca această infracțiune să se poată urmări ulterior, conform art. 199 legea vămilor, pe când, din potrivă, infracțiunea de falsă declarație prevăzută de al. I din acelaș articol, nici nu s'ar putea comite, dacă vama ar exercita un control efectiv și riguros, căci comerciantul prezintă marfa și declarația la verificare și dacă deosebirile în dauna fiscoiului există și nu sunt descoperite, e vina agentului însărcinat cu taxarea. Deci, cu bună dreptate, legiuitorul a oprit ca această infracțiune să poată fi urmărită posterior comiterii, pentru ca nu cumva un taxator de rea credință să poată specula în folosul său și în dauna declarantului, erorile acestuia.

„In adevăr în fapt se poate întâmpla foarte ușor ca un comerciant să nu știe precis felul, calitatea sau greutatea mărfii primite, așa că fără nici cea mai mică rea credință, el poate face o declarație falsă, totuși legea vămilor pentru a asigura fiscoiului cea mai mare garanție de sinceritate în declarare, a considerat acest fapt drept contravenție. Taxatorul este însă obligat a verifica și, găsind deosebiri în dauna fiscoiului, este obligat a încheia imediat proces-verbal de contravenție, căci aceasta ar fi o nesecată sursă de vexațiuni pentru comercianții nevinovați”.

În acelaș sens se pronunță și d-l *Merlescu* (op. cit., No. 122).

Este deci stabilit că, pe când contrabandele se prescriu prin trecerea a doi ani, contravențiile de reticență se prescriu instantaneu.

Deosebirea dintre contrabandă și contravenție nu constă, cum spune Curtea din Galați, în faptul dacă vama poate efectua controlul mai ușor sau mai greu. Elementele distincției sunt cele mai sus arătate. Necesitatea coexistenței taxării cu rea credință pe lângă declarație; cu alte cuvinte, necesitatea existenței conivenței între infractor și taxatorul vamal, pentru ca delictul de contrabandă prevăzut de art. 89 al. II să existe, rezultă din însăși acest text, care unește aceste două elemente cu conjuncția „și”. Deci nu numai că în această interpretare nu se adaugă la lege, dar se respectă pe lângă spiritul însăși litera ei.

3) Drepturile pe cari le percepe Statul cu ocazia exportării sau importării unor mărfuri, se calculează de către agenții vamali, pe baza elementelor fixate de lege. Cel mai important element este declarațiunea părții. S'a născut o mare controversă

asupra faptului de a se ști, dacă printre celelalte elemente trebuie declarată și valoarea mărfii.

Art. 79 l. v. prevede că declarațiunea „va arăta originea, natura, felul și calitatea mărfurilor, precum și greutatea, măsura sau numărul lor, dacă vor fi taxate pe greutate, măsură sau pe număr“. Acestea sunt deci elementele pe baza cărora vama va taxa. Art. 80 ș. a. reglementează modul taxării, dar nu vorbesc decât de elementele indicate la articolul 79.

Este evident că vama poate cere declarantului orice acte și lămuriri complimentare și de cari crede că i-ar fi necesare în aplicarea tarifului; ea poate astfel cere prezentarea facturi (art. 79 al. 8). Evident, însă, că obligatorii rămân numai elementele mai sus specificate.

Sub regimul vamal anterior anului 1905, declararea valorii era obligatorie. Practica însă a arătat defectuoșitatea acestui sistem și atunci la 1905 s'a schimbat principiul, hotărându-se că declarantul este obligat să dea oficiului vamal numai elementele necesare după cari să aplice tariful, evaluând evident el agentul mărfurile ce trec prin vamă. În sistemul de după 1905 singura persoană care stabilește valoarea mărfii, este vama. Faptul nu trebuie să mire, căci valoarea mărfii trebuie stabilită: taxele vamale se percep doar în bani, nu în natură. Stabilită însă rămâne că valoarea se fixează de vamă, iar nu se indică de declarant. În acest sens se pronunță și art. 199 l. v., atunci când vorbește despre „stabilirea“ valorii, pe baza elementelor articolului 79 sau, în lipsa lor, după prețurile curente ale pieții din momentul săvârșirii infracțiunii.

În aplicarea acestui principiu legea vămilor prevede o întreagă reglementare și erarhie. Taxarea va fi verificată de șeful vămii și rectificată, în caz când găsește eronări (art. 26 și 92 l. v.). Orice nepotriviri, între declarațiune și verificare a agentului taxator, vor fi rezolvate de Comisiunea de experți (art. 92 și 126 l. v.).

După război, sub impulsul nouilor necesități, vine decretul-lege No. 2187 din 7 Martie 1919, care stabilește la mărfurile exportate o taxă de 20% asupra valorii lor.

S'a văzut aci, obligațiunea pentru declarant de a indica valoarea. S'a uitat însă că art. 79 l. v. a rămas neschimbat. Sensul noului decret-lege este că prevede o taxă stabilită nu asupra valorii indicată de comerciant, căci ar fi să ne întoarcem la un sistem, care a rămas definitiv condamnat, ci asupra valorii stabilite de agentul vamal pe baza elementelor declarației, de cari însă nu este obligat să țină seama.

Din facultatea acordată vămii de a cere date suplimentare („va putea cere“), aceasta a făcut un uz, cerând să se declare și valoarea mărfii.

Declararea falsă a valorii nu poate însă fi sursa unei infracțiuni, legea necerând acest element. Pe baza considerațiilor ce preced, cu excepția deciziunii ce adnotăm și a sentinței Tribunalului confirmată prin această deciziune, toată lumea este de acord să dea soluția ce propunem. (A se vedea: Cas. 3, Dec. 2330 din 14 Noembrie 1924, Pand. Rom. 1925, I 143 și *Jurisprudența Generală* 1925, Sp. 433; Cas. 3, 17 Martie, 1925, Dec. 558, Pand. Săpt. 1925, pag. 659 și *Jurisprudența Generală* 1926, Sp. 406; Trib. Ilfov S. IV c. c. Sent. penală

No. 495 din 11 Martie 1925, *Jurisprudența Generală* 1925, Sp. 950; I. V. Merlescu, op. cit. No. 50 și *Nota* în Pand. Rom. 1925, I, pag. 143; Trib. Brăila S. I, Sent. 59 din 924, cit. supra).

Din faptul că cererea facturi este o facultate, rezultă că taxarea se poate face fie cu indicarea valorii, fie fără, adică independent de facturi sau de acte de origină. În nici un caz agenții vamali nu au dreptul a susține că tocmai prin prezentarea acestor acte au fost induși în eroare și au făcut o greșită taxare după arătările declarantului, căci ei sunt obligați a le controla și liberi a taxa după altă valoare, dacă găsesc că cea care rezultă din acte nu e cea reală. Contravenție va exista numai în cazul când se denaturează un element, care constituie o obligațiune legală, nu și atunci când arătarea declarantului era inutilă și în orice caz facultativă.

Caracterul de lege specială de ordine publică, de lege de poliție fiscală, ne impune să interpretăm restrictiv legea vămilor și să nu creem penalități și obligațiuni, acolo unde legea nu prevede.

M. RAPAPORT

Avocat

INFORMAȚIUNI

A apărut la Paris No. 3 pe anul 1926 al „*Revistei de Drept Internațional privat*“ de sub conducerea d-lui Profesor A. de Lapradelle, cuprinzând următorul sumar :

DOCTRINA: 1. *Cardari Choucri*, președinte la Curtea de Casație, profesor la Școala franceză de drept din Beyrouth. Despre condiția legală a Societăților străine în țările sub mandat francez în Orient, cu priviri în dreptul comparat.

2. *Cohen G. Iosif*, avocat în Baroul de Ilfov (București) fost membru în comisia de unificare legislativă. Despre naționalitatea societăților comerciale în România.

3. *Péritch (I.)*, profesor de drept la Universitatea din Belgrad, membru în consiliu de legislație permanentă pe lângă Ministerul de Justiție. Despre Dreptul internațional privat în Constituția regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor.

4. *Sielbernagel Caloyanni*, fost prim președinte la Tribunalul civil din Băle. Despre executarea în străinătate a hotărârilor în materie de pensie alimentară, având un bogat material de jurisprudență Franceză, Belgiană, Argentiniană, Americană.

Curierul Judiciar e foarte măgulit că articolul d-lui Cohen, membru în comitetul de direcție, figurează printre interesantele articole de doctrină ale marelui reviste franceză și este încă o dovadă de marele servicii ce aduce țării în străinătate, prin judicioasele sale articole de doctrină cari pune în valoare și legile țării noastre și jurisconsultii noștri.

A apărut : **STUDII DE DREPT CIVIL COMPARAT**, cuprinzând legislația ungară și austriacă din Transilvania în comparație cu legislația română, de d-l *G. P. Docan*. Vol. cuprinde 430 pagini. **Prețul 280 lei.**

Este cu deosebire necesar candidaților la examenul de magistrat și juriștilor din Transilvania.

Comenzile la „*Curierul Judiciar*“ București, str. Artei No. 5.